

بسم الله الرحمن الرحيم

ادبیات فارسی [۳]

(شامل نکات مهم امتحانات نهایی چند سال اخیر به همراه امتحان نهایی خرداد ۹۱)

برای دانش آموزان سال سوم دبیرستان

رشته: ریاضی-تجربی

تشریح از: جناب آقای اسماعیلی

تهیه و تدوین: علیرضا منگلی

با تشکر از آقایان علیرضا صاحبی ، سید علی حسینی پور ، محمد اسماعیل آباد کریمی

و محمد امیر اسماعیلی منش در تهیه و تدوین این مجموعه

سال تحصیلی: ۹۲-۹۱

دبیرستان نمونه علی بن ابیطالب رفسنجان

نکات کلیدی ادبیات (۳) عمومی

۱. گلستان چه نثری دارد؟ نثر مسجع وفنی - قرن هفتم
۲. دیباچه گلستان از بهترین نمونه های تحمیدیه در ادب فارسی است.
۳. جمال الدین عبدالرزاق شاعر چه قرنی است؟ ششم
۴. موضوع شعرهای جمال الدین چیست؟ حکمت و اخلاق
۵. بهترین سروده جمال الدین چه نام دارد؟ ترکیب بند در ستایش پیغمبر
۶. جمال الدین در ترکیب بند خود با بهره گیری از آیات و احادیث شخصیت پیغمبر را توصیف کرده است.
۷. به نثر فارسی از آغاز قرن چهارم تا مشروطه ، قدیم و از مشروطه تا امروز معاصر می گویند.
۸. نثرهای قدیم به چند دسته تقسیم می شوند؟ سه دسته: ۱- نثر ساده ۲- نثر مسجع وفنی ۳- نثر مصنوع و متکلف
۹. نثر ساده چگونه نثری است؟ فاقد آرایه های لفظی و لغات و اصطلاحات پیچیده و دشوار ، نام دیگر این نثر مرسل است.
۱۰. چه کتاب هایی نثر ساده دارند؟ تاریخ بلعمی ، قابوس نامه ، سیست نامه.
۱۱. نثر مسجع و فنی چگونه نثری است؟ نثری که در آن انواع سجع ها ، مترادف ها، تشبیهات، استعارات و توصیفات در حد اعتدال و طبیعی به کار رفته است.
۱۲. چه کتاب هایی نثر مسجع و فنی دارند؟ کلیله و دمنه ، گلستان ، مناجات های خواجه عبدالله انصاری
۱۳. نثر مصنوع متکلف چه نوع نثری است؟ نثری که در آن سجع های متوالی، لغات، ترکیبات و اصطلاحات دشوار خارج از حد اعتدال به کار رفته است.
۱۴. چرا دریافت معنی نثر مصنوع و متکلف دشوار است؟ به خاطر بهره گیری از لغات و ترکیبات دشوار و پیچیده
۱۵. نام کتاب هایی را که به نثر مصنوع و متکلف نوشته شده بنویسید؟ تاریخ جهان گشا - مرزبان نامه
۱۶. حماسه را تعریف کنید؟ شعری است داستانی روایی با زمینه قهرمانی و رنگ ملی با حوادث خارق العاده
۱۷. چهار زمینه ی اصلی حماسه را نام ببرید؟ داستانی - قهرمانی - ملی - خرق عادت
۱۸. زمینه داستانی را تعریف کنید؟ هر حماسه ای در بستری از حوادث شکل می گیرد.

۱۹. زمینه قهرمانی را تعریف کنید؟ تصویر انسانهایی که از نظر تواناییهای جسمی و روحی از دیگران متمایز باشند.

۲۰. زمینه ملی را تعریف کنید؟ بیان اخلاق فردی و اجتماعی و عقاید فکری و مذهبی یک ملت در قالب حوادث قهرمانی

۲۱. خرق عادت را تعریف کنید؟ حوادث، موجودات و انسانهایی که با منطق عینی و تجربی علمی سازگاری ندارند مانند: سیمرغ، دیو سپید و اسفندیار رویین تن

۲۲. در بیت زیر کدام زمینه حماسه دیده می شود؟ پاسخ: خرق عادت
تهدمتن گز اندر کمان راند زود بر آن سان که سیمرغ فرموده بود

۲۳. در دو بیت زیر کدام زمینه حماسه دیده می شود؟ پاسخ: زمینه ملی
مبادا چنین هرگز آیین من سزا نیست این کار در دین من
که ایرانیان را به کشتن دهم خود اندر جهان تاج بر سر نهم

۲۴. درون مایه داستان رستم و اسفندیار چیست؟ پاسخ: برخورد (آزادی و اسارت) (پیری و جوانی) (کهنگی و نوینی)

۲۵. آرایه اغراق را توضیح دهید؟ پاسخ: ادعای صفتی غیرمعمول و بیش از حد و محال را گویند.

۲۶. اغراق چه تأثیری در شعر دارد؟ پاسخ: باعث خیال انگیزی و زیبایی می شود.

۲۷. کدام آرایه ادبی مناسبترین شیوه برای آفریدن صحنه های حماسی است؟ پاسخ: اغراق

۲۸. در هر یک از بیت های زیر چه آرایه ای وجود دارد؟ (آرایه ی شاخص)

خروش آمد از باره ی هر دو مرد	تو گفتی بدرید دشت نبرد	پاسخ: (اغراق)
بر آنگونه رفتند هر دو به رزم	تو گفتی اندر جهان نیست بزم	پاسخ: (اغراق)
که گفت بر دست رستم بند	نبندد مرا دست چرخ بلند	پاسخ: (اغراق)
شود کوه آهن چو دریای آب	اگر بشنود نام افراسیاب	پاسخ: (اغراق)
ز سم ستوران در آن پهن دشت	زمین شش شد و آسمان گشت هشت	پاسخ: (اغراق)

۲۹. از سینما گران و فیلم نامه نویسان برجسته ایران (۱۳۲۳ تا ۱۳۷۵) علی حاتمی؛ مهمترین فیلم نامه های او هزارستان و...

۳۰. مهمترین فیلم نامه های حاتمی را نام ببرید؟ پاسخ: (هزارستان - دل شدگان - سلطان صاحب قران - مادر کمال الملک - جهان پهلوان تختی)

۳۱. از بزرگترین نقاشان اخیر ایران (۱۳۱۹ تا ۱۳۲۶) محمدغفاری مشهور به کمال الملک؛ صاحب آثاری چون تالار آینه و...

۳۲. آثار کمال الملک را نام ببرید؟ پاسخ: تالار آینه - زرگر بغدادی و شاگردش - میدان کربلا - یهودی فالگیر

۳۳. علی حاتمی در فیلم نامه کمال الملک چه چیز را به تصویر می کشد؟ پاسخ: آزادی و بی پروایی او را در مقابل رضاخان و تملق درباریان

۳۴. منظور از عناصر داستان چیست؟ پاسخ: بخش هایی که پیکره ی داستان را تشکیل می دهند.

۳۵. مهمترین عناصر داستان کدام است؟ پاسخ: شخصیت وقهرمان - راوی یا زاویه ی دید - هسته یا طرح داستان - درون مایه - لحن

۳۶. شخصیت وقهرمانان داستان چگونه هستند؟ پاسخ: کسانی که با رفتارها و گفتارهای خود داستان را بوجود می آورند و از آغاز پایان داستان ثابت و بدون تغییر یا بر اثر عواملی با تغییر می آیند.

۳۷. قهرمان داستان کلبه ی عموتم کیست؟ شخصیت او ثابت است یا متغیر؟ پاسخ: برده ای به نام تم - ثابت

۳۸. شخصیت داستان خسرو ثابت است یا متغیر؟ پاسخ: متغیر

۳۹. منظور از راوی داستان یا زاویه دید چیست؟ پاسخ: شیوه ای که داستان از آن زاویه روایت می شود.

۴۰. معمول ترین شیوه ی روایت داستان (زاویه دید) چگونه است؟ پاسخ: اول شخص مفرد و سوم شخص مفرد (دانای کل)

۴۱. کدام یک از راویان داستان در بیرون داستان و کدام یک در داخل داستان قرار دارند؟ پاسخ: سوم شخص بیرون از داستان - اول شخص در داخل داستان

۴۲. درون مایه چه اهمیتی دارد؟ پاسخ: جهت فکری و ادراکی نویسنده را نشان می دهد.

۴۳. نام دیگر شیوه ی روایت سوم شخص در داستان چه نام دارد؟ پاسخ: دانای کل

۴۴. راوی یا زاویه دید را در داستان های زیر تعیین کنید؟

پاسخ: (داستان گاو: سوم شخص مفرد، داستان گل دسته ها و فلک: اول شخص و سوم شخص مفرد، داستان کباب غاز: اول شخص مفرد، هدیه ی سال نو: سوم شخص یا دانای کل)

۴۵. طرح یا هسته داستان چیست؟ پاسخ: پیوستگی منظم اعمال حوادث داستان براساس رابطه ی علت و معلول

۴۶. هسته یا طرح داستان چه اهمیتی دارد؟ پاسخ: به سلسله حوادث وحدت هنری می بخشد.

۴۷. طرح یا هسته داستان گیله مرد چیست؟ پاسخ: ظلم و ستم بر رعیت و عکس العمل نسبت به آن
۴۸. درون مایه چیست؟ پاسخ: فکری اصلی و مسلط بر هر اثر
۴۹. درون مایه های داستان را از روی چه چیز می توان تشخیص داد؟ پاسخ: اعمال و گفتار شخصیت های آن
۵۰. لحن چیست و چه اهمیتی دارد؟ پاسخ: ایجاد قضا در کلام و باعث شناسایی شخصیت ها می شود.
۵۱. انواع لحن را نام ببرید؟ پاسخ: رسمی - غیررسمی - صمیمانه - جدی - طنز
۵۲. لحن داستان کباب غاز چگونه است؟ پاسخ: طنز
۵۳. غلام حسین ساعدی (گوهر مراد) از داستان پردازان و نمایش نامه نویسان معاصر متولد تبریز و آثار او عزاداران بیل و...
۵۴. آثار غلام حسین ساعدی کدامند؟ پاسخ: چوب به دستهای وزریل - آی باکلاه، آی بی کلاه - عزاداران بیل (گاو)
۵۵. چه کسی فیلم گاو را ساخت؟ پاسخ: داریوش مهرجویی
۵۶. عرصه های کاری غلام حسین ساعدی کدامند؟ پاسخ: داستان کوتاه - رمان - نمایش نامه - فیلم نامه و پانتومیم (نمایش صامت)
۵۷. رمان چگونه اثری است؟ پاسخ: داستان های بلند تخیلی و هنری را گویند.
۵۸. رمان های زیر از چه کسانی است؟
- دون کیشوت: سروانتیس ، جنگ و صلح: تولستوی ، برادران کارامازوف: داستایوسکی ، دیوید کاپرفیلد: چارلز دیکنز
- رمان های فارسی: کلیدر: محمود دولت آبادی ، شوهر آهو خانم: علی محمدافغانی ، چشم هایش: بزرگ علوی
۵۹. درون مایه ی سوشون چیست؟ پاسخ: ظلم ستیزی
۶۰. در داستان گل دسته ها و فلک چگونه نویسنده از لحن برای پرداخت داستان استفاده کرده است؟ پاسخ: با استفاده لحن صمیمی کودکانه شخصیت پردازی کرده است.
۶۱. نام دیگر تاریخ بیهقی چیست؟ پاسخ: تاریخ مسعودی
۶۲. نویسنده تاریخ بیهقی کیست؟ پاسخ: ابوالفضل بیهقی

۶۳. موضوع اصلی تاریخ بیهقی چیست و از چه جهت بی نظیر است؟ پاسخ: تاریخ سلطنت مسعود پسر محمود غزنوی - از نظر ذکر جزئیات وقایع بی نظیر است.
۶۴. چه چیز کتاب بیهقی را از دیگر آثار تاریخی و ادبی متمایز می کند؟ پاسخ: دقت و صداقت بیان و استواری و پختگی
۶۵. منظور از نقد لغوی چیست؟ پاسخ: ارزیابی آثار ادبی از نظر کاربرد زبان و اصول و قواعد آن را گویند.
۶۶. منظور از نقد فنی چیست؟ پاسخ: بررسی آرایه ها و زیبایی های ادبی آثار را گویند.
۶۷. منظور از نقد اخلاقی چیست؟ پاسخ: بررسی ارزش های اخلاقی آثار را گویند.
۶۸. بهترین نقد و تحلیل کدام است؟ پاسخ: آن است که همه ی ابعاد و ویژگی های یک اثر را بررسی کند و تصویر روشنی از آن بدهد.
۶۹. دو نمونه از ویژگی های نثر تاریخ بیهقی را بنویسید؟ پاسخ: کوتاهی جملات - توضیحات دقیق و گیرا - ایجاز
۷۰. هدف بیعی از آوردن حکایت های مناسب چیست؟ پاسخ: علاقه و رغبت خواننده را بیشتر کند تا موضوع را بهتر درک کند.
۷۱. چرا نویسندگان، تاریخ بیهقی را به یک داستان دراز تشبیه کرده است؟ پاسخ: به دلیل پیوستگی مطلب و میل به خواندن حوادث آن
۷۲. بیهقی علاوه بر توصیف اخلاق و منش افراد به چه مسائل دیگری پرداخته است؟ پاسخ: به موضوع ظاهری لباس و شیوه ی رفتار
۷۳. کتاب داستان داستان ها از کیست؟ پاسخ: از محمد علی اسلامی ندوشن
۷۴. محمد علی اسلامی ندوشن در کدام کتاب، داستان رستم و اسفندیار را تحلیل کرده است؟ پاسخ: داستان داستانها
۷۵. رستم و اسفندیار در داستان نماد چه هستند؟ پاسخ: رستم نماد ملی - اسفندیار نماد دینی و نماینده دولت
۷۶. آیا میتوان داستان رستم و اسفندیار را نوعی تراژدی بنامیم؟ چرا؟ پاسخ: بله چون رویارویی دو نیروی خیر است و هیچکس نمی خواهد هر یک از قهرمانان کشته شود.
۷۷. درون مایه ادبیات پایداری را نام ببرید؟ پاسخ: حماسه عاشورا و دفاع مقدس

۷۸. یکی از آثار پرویز خرسند را نام ببرید؟ پاسخ: خون خورشید - برزیگران دشت خون - آن جا که حق پیروزاست - مرثیه ای که ناسروده ماند.

۷۹. اغلب نوشته های پرویز خرسند درباره ی چیست؟ پاسخ: عاشورا

۸۰. حمید سبزواری از شاعران انقلاب و شاعر شعر سرود درد و سرود سپیده

۸۱. آثار حمید سبزواری را نام ببرید؟ پاسخ: سرود درد - سرود سپیده

۸۲. حمید سبزواری در شعر بانگ جرس چه چیز را تصویر می کند؟ پاسخ: پیوند میان انقلاب اسلامی و مبارزات مردم فلسطین

۸۳. جناس را تعریف کنید؟ پاسخ: کلماتی که دارای حروف مشترک و هم جنس هستند

۸۴. انواع جناس را نام ببرید. پاسخ: تام - ناقص

۸۵. جناس تام: کلمه از نظر شکل و تلفظ یکی هستند ولی از نظر معنی فرق دارند. مانند:

بیا برگ سفرساز و زاد ره بگیر (زاد: توشه) که عاقبت برود هر که او مادر زاد (متولد شد)
جانان من برخیز و بر جولان برانیم (جولان: نام منطقه ای) زان جا به جولان تاخط لبنان برانیم (به تاخت)

۸۶. جناس ناقص: از نظر شکل و آهنگ شبیه هم ولی معنی متفاوت. مانند:

باید به مژگان و رفت گرد از طور سینین باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین

ابرهاری را فرموده تا بنات نیات در مهد زمین بپرورد

تنگه است مارا خانه تنگ است ای برادر بر جای ما بیگانه تنگ است ای برادر

۸۷. تپه برهانی نوشته کیست؟ پاسخ: حمید رضا طالقانی

۸۸. سروده باغ نگاه از کیست و موضوع آن چیست؟ پاسخ: علیرضا قزوه - پایداری و ایثارگری

جانبازان/جانبازمجید ابوالقاسمی

۸۹. مطالعه ادبیات جهان (دیگرسرزمین ها) چه فایده ای دارد؟ پاسخ: با اندیشه ها، باورها و تحولات فرهنگی و تأثیر گذار ادبیات ملل بر یکدیگر آشنا می شویم.

۹۰. شکسپیر شاعر و نمایش نامه نویس مشهور انگلستان و خالق آثار هملت و...

۹۱. آثار شکسپیر کدامند؟ پاسخ: هملت - مکبث - اتللو - شاه لیر

۹۲. سروده های کوتاه شکسپیر چه نام دارد و مضمون آنها چیست؟ پاسخ: غزل واره-مضمون آنها عشق و ستایش جوانی و مسایل زندگی

۹۳. شکسپیر در شعر من چه چیز را می ستاید؟ پاسخ: جوانی و شعر خودش را

۹۴. کتاب از شکسپیر تا ایوت ترجمه کیست؟ پاسخ: سعید سعیدپور

۹۵. سروده های تاگور شاعر هندی چه ویژگی هایی دارد؟ پاسخ: دارای نکته های لطیف و بدیع و تأمل بر انگیز و نزدیک به فرهنگ ما

۹۶. کتاب ماه نو و مرغان آواره سروده کیست؟ پاسخ: تاگور

۹۷. نماد چیست؟ پاسخ: کلمه ای که علاوه بر معنی اصلی نشانه و مظهر چیز دیگری است مثل طلوع و غروب خورشید نماد تولد و مرگ یا گل سرخ نماد عشق و جوانی و عمر کوتاه یا ققنوس نماد هویت و موجودیت یک ملت است.

۹۸. ادبیات غنایی را تعریف کنید؟ پاسخ: ادبیاتی با زبان نرم بیانگر احساسات و عواطف شاعران است.

۹۹. در ادبیات فارسی ادبیات غنایی به چه صورت دیده می شود؟ پاسخ: به صورت داستان، مرثیه، مناجات، شکایات و ...

۱۰۰. موضوع اصلی منظومه های داستانی عاشقانه ایران چیست؟ پاسخ: بیان حالات و احساسات مربوط به وصال و فراق

۱۰۱. ادبیات عرفانی ما در کدام حوزه ی ادبی قرار دارد چرا؟ پاسخ: غنایی- به علت گستردگی و غنی بودن آن

۱۰۲. چند اثر عرفانی غنایی را نام ببرید؟ پاسخ: مثنوی-اسرارالتوحید- کشف الاسرار-مرصادالعباد

۱۰۳. فخرالدین اسعد گرگانی شاعر چه قرنی است؟ پاسخ: شاعر قرن پنجم

۱۰۴. تنها اثر فخرالدین اسعد گرگانی چه نام دارد؟ پاسخ: منظومه ی ویس ورامین

۱۰۵. کدام منظومه سرمشق شاعران بزرگ برای سرودن داستانهای عاشقانه شد؟ پاسخ: ویس ورامین

۱۰۶. فخرالدین اسعد گرگانی در شعر امید دیدار(در ویس ورامین) به چه موضوعی اشاره می کند؟ پاسخ: شرط پیروزی را تحمل سختی ها می داند

۱۰۷. خاقانی شاعر چه قرنی است؟ پاسخ: شاعر قرن ششم

۱۰۸. لقب خاقانی چیست؟ پاسخ: حسان عجم

۱۰۹. شهرت خاقانی به چیست؟ پاسخ: قصاید شکوه مند و استوارش

۱۱۰. خاقانی علاوه بر قصیده در چه قالب هایی تواناست؟ پاسخ: غزل - قطعه - رباعی
۱۱۱. غزلیات خاقانی دشوارتر است یا قصاید او؟ پاسخ: قصاید (غزلیاتش ساده و روان است)
۱۱۲. حافظ غزل معروف (ای هدهد صبا به سبا می فرستمت) تحت تأثیر کدام شعر و کدام شاعر سرود؟ پاسخ: آفتاب وفا - خاقانی
۱۱۳. عطار نیشابوری شاعر چه قرنی است؟ پاسخ: شاعر قرن ششم
۱۱۴. آثار عطار کدام اند؟ پاسخ: منطق الطیر - مصیبت نامه - رباعیات عطار - مختار نامه (به شهر) - الهی نامه و تذکرة الاولیاء (به نثر)
۱۱۵. تنها اثر منشور عطار چه نهم دارد؟ پاسخ: تذکرة الاولیاء
۱۱۶. نام دیگر منطق الطیر چیست و موضوع آن چیست؟ پاسخ: مقامات طیور - داستان پرنندگان (سالکان) به قصد سیمرغ (خدا) سرزمین خود را ترک می کنند و پس از عبور از هفت مرحله، سی مرغ (سالک) به مقصد می رسند
۱۱۷. عطار در شعر پروانه بی پروا به کدام مراحل یقین اشاره می کند؟ پاسخ: علم یقین - عین یقین - حق یقین
۱۱۸. مولوی در غزل «سخن تازه» به چه چیز دعوت می کند؟ پاسخ: به طراوت و تازگی و شکفتگی روح و پیوستن به محبوب دعوت می کند
۱۱۹. ایهام بیت زیر را توضیح دهید؟ پاسخ: (۱) خاموش بودن... (۲) تخلص مولوی
راز نهان دار و خمش ور خمشی تلخ بود آن چه جگر سوزه بود باز جگر سازه شود
۱۲۰. آرایه های دیگر را در بیت بالا بنویسید؟ (جگر سوزه و جگر سازه) تضاد - جناس - کنایه
۱۲۱. مطالعه ی فرهنگ و هنر هر ملت و شناخت عناصر آن چه فایده و اهمیتی دارد؟ پاسخ: ما را با تاریخ آن ملت و فراز و فرود ها آن آشنا می کند
۱۲۲. چند تا از مهمترین عناصر و موضوعات فرهنگی را نام ببرید؟ پاسخ: آداب و رسوم - ارزش ها - تعاون و همکاری - تقلید کور کورانه
۱۲۳. اصل کتاب کلیله و دمنه هندی بوده است و ابن مقفع آن را از پهلوی به عربی و نصر الله منشی متن عربی آن را به فارسی برگرداند.

۱۲۴. کتاب کلیله و دمنه شامل چه چیزهایی است و موضوع آن چیست؟ پاسخ: شامل حکمت‌ها و معارف بشری است که به زبان تمثیل و در قالب داستان بیان می‌شود. داستانها از زبان حیوانات به ویژه دو شغال به نام‌های کلیله و دمنه نقل می‌گردد.

۱۲۵. کلیله و دمنه چگونه کتابی است و چه موضوعاتی را در بر می‌گیرد؟ پاسخ: کتاب تعلیمی- دارای آیات و روایات و اشعار فارسی و عربی و نکته‌های اخلاقی و اجتماعی

۱۲۹. ناصر خسرو شاعر چه قرنی است؟ پاسخ: از قصیده‌سرایان قرن پنجم- عمده شهرت او در قصیده‌سرایی است

۱۲۹- موضوع قصاید ناصر خسرو چیست؟ پاسخ: دعوت انسان به خردورزی- دین‌داری- علم‌اندوزی- آخرت‌اندیشی- آزادگی

۱۳۰- ناصر خسرو در شعر از ماست که بر ماست چه پیامی دارد؟ پاسخ: با بهره‌گیری از تمثیل زیبا، شکست آدمی را در کردار و اعمال او می‌داند

۱۳۱- شریعتی نوروز را چگونه می‌داند؟ پاسخ: پیوند با هویت ملی اسلامی ما و روز شادی زمین و آسمان و پیوند انسان با طبیعت

۱۳۱- درس نوروز برگرفته از کدام اثر شریعتی است؟ پاسخ: کویر

۱۳۲- جامی شاعر چه قرنی است؟ پاسخ: شاعر قرن نهم

۱۳۳- مشهورترین اثر جامی چیست و به تقلید از چه کتابی نوشته شده است؟ پاسخ: بهارستان به تقلید از گلستان

۱۳۴- بهارستان از کیست؟ و به تقلید از چه کتابی نوشته شده است؟ پاسخ: جامی به تقلید از گلستان

۱۳۵- آثار جامی را نام ببرید؟ پاسخ: دیوان اشعار- هفت اورنگ- تحفه‌الاحرار

۱۳۶- موضوع و درون‌مایه‌ی کتاب هفت اورنگ جامی چیست؟ پاسخ: هفت مثنوی دارای درون‌مایه عرفانی و اخلاقی

۱۳۷- پیام جامی در داستان زاغ و کبک چیست؟ پاسخ: تقلید کور کورانه و خودباختگی را نکوهش می‌کند

۱۳۸- مضامین موجود در ادبیات انقلاب اسلامی (آثار شاعران و نویسندگان انقلاب) کدام‌اند؟ پاسخ: ۱- دعوت به مبارزه ۲- احترام به شهید و شهادت ۳- عشق به ولایت و اهل بیت ۴- طرح حماسه و عاشورا و...

۱۳۹- محمد علی معلم دامغانی از شاعران صاحب سبک انقلاب اسلامی و خالق چندین مثنوی از جمله رجعت ستاره

۱۴۰- آثار رجعت سرخ ستاره و مثنوی هجرت از کیست؟ پاسخ: محمد علی معلم دامغانی

- ۱۴۱- محمد علی معلم در مثنوی هجرت به چه موضوعی پرداخته است؟ پاسخ: انقلاب اسلامی و بیدارگر بزرگ آن امام خمینی را توصیف کرده است
- ۱۴۲- دکتر قیصر امین پور شاعر و نویسنده معاصر (۱۳۳۸، گنوند شوستر) با مجموعه شعر در کوچه آفتاب و..
- ۱۴۳- آثار قیصر امین پور را نام ببرید؟ پاسخ: در کوچه آفتاب- تنفس صبح- آینه های ناگهان- ظهر روز دهم- مثل چشمه مثل رود- به قول پرستو- انتظار موعود
- ۱۴۴- یکی از موضوعات محوری شعر انقلاب چه نام دارد؟ پاسخ: انتظار موعود
- ۱۴۵- قیصر امین پور در شعر آفتاب پنهانی به چه موضوعی پرداخته است؟ پاسخ: انتظار موعود
- ۱۴۶- سلمان هراتی در سال ۱۳۳۹ از توابع تنکابن به دنیا آمد و معلم خوش ذوق و...
- ۱۴۷- آثار سلمان هراتی را نام ببرید؟ پاسخ: از آسمان سبز- از این ستاره تا آن ستاره- دری به خانه خورشید
- ۱۴۸- سلمان هراتی در شعر قرآن مصور به چه موضوعی می پردازد؟ پاسخ: به دلیل پیوند ما با فرهنگ قرآنی اسلامی ما را دعوت می کند تا به نگاه عمیق به قرآن آیات آن پردازیم و از چشم انداز آن به جهان نگاه کنیم
- ۱۴۹- آرایه ی حسن تعلیل چیست؟ پاسخ: وقتی شاعر دلیل غیر واقعی اما شاعرانه برای موضوعی بیان کند مثل: تویی بهانه آن ابرها که می گریند این ساز شکسته اش خوش آهنگ تر است
- ۱۵۰- دکتر فاطمه راکعی متولد ۱۳۳۳ زنجان با مجموعه اشعار سوختن و از اشعار انقلاب و...
- ۱۵۱- مجموعه آثار سوختن و آواز گل سنگ از کیست؟ پاسخ: فاطمه راکعی
- ۱۵۲- راکعی در شعر نیاز روحانی به چه مساله ای پرداخته است؟ پاسخ: غم و اندوه خود را نسبت به رحلت امام خمینی بیان می کند
- ۱۵۳- یکی از قالبهای شعر انقلاب اسلامی رباعی است.
- ۱۵۴- مفاهیم محوری شعر انقلاب کدام اند؟ پاسخ: عشق و شهید و شهادت
- ۱۵۵- قالب رباعی چگونه است؟ پاسخ: شعری که مصراع های اول و دوم و چهارم آن هم قافیه هستند و وزن آن «معاذل لا حول و لا قوه الا بالله است
- ۱۵۶- از رباعی سرایان معروف را نام ببرید؟ پاسخ: خیام- عطار- مولوی- بیدل
- ۱۵۷- فرق رباعی و دو بیتی چیست؟ پاسخ: از نظر وزن رباعی با دو بیتی فرق دارد شروع هر مصراع رباعی با هجای بلند است ولی دو بیتی با هجای کوچک است (یک صامت با یک مصوت بلند)

- ۱۵۸- قالب شعر زیر چیست؟ پاسخ: رباعی   مفهوم رباعی: آفرینش انسان بر پایه ی عشق
از شبنم عشق خاک آدم گل شد   صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
سر شتر عشق بر رگ روح زدند   یک قطره از آن چکی و نامش دل شد
- ۱۵۹- اهمیت سفر نامه ها چیست؟ پاسخ: کمک به شناخت فرهنگ، موقعیت اجتماعی- سیاسی و جغرافیایی سرزمین
ها و علاوه بر این ها از نظر شیوه نگارش و زیبایی ها
- ۱۶۰- زندگی نامه و حسب حال چه فرقی با هم می کنند؟ پاسخ: زندگی نامه را دیگران درباره ی زندگی فرد می نویسند
ولی در حسب حال خود فرد زندگی خودش را می نویسد
- ۱۶۱- شرح زندگی و سیره پیامبر اکرم (ص) نوعی «زندگی نامه» به حساب می آید
- ۱۶۲- سیره به چه گفته می شود؟ نمونه هایی از قدیم و جدید آن نام ببرید. پاسخ: سیره: به کتاب هایی که درباره
زندگی پیامبر نوشته می شود گفته می شود   نمونه قدیم: سیره ی ابن هشام ، سیره ی رسول الله (اثر قاضی ابرقوه)،
مغازی واقدی، الغارات (اثر ابواسحاق ثقفی)   نمونه جدید سیرت رسول الله (اثر دکتر عباس زریاب خویی)، پیامبر(زین
العابدین رهنما)
- ۱۶۳- مطمئن ترین راه برای آگاهی یافتن از زندگی و اندیشه شاعران کدام شیوه نگارش است؟ پاسخ: حسب حال
- ۱۶۴- زین العابدین رهنما نویسنده و مترجم معاصر در کتاب پیامبر به توصیف زندگی پیامبر پرداخته است
- ۱۶۵- زین العابدین رهنما در کتاب پیامبر از چه شیوه های در توصیف استفاده کرده است؟ پاسخ: با بهره گیری از
توصیف، داستان نویسی
- ۱۶۶- نویسنده کتاب پیامبر (رهنما) با چه شیوه ای زندگی نامه ی پیامبر را خواندنی تر کرده؟ پاسخ: توصیف داستان
نویسی (شیوه توصیفی)
- ۱۶۷- محمد بهمن بیگی متولد ۱۳۹۹ فارس و از عشایر قشقایی و...
- ۱۶۸- کتاب بخارای من ایل من از کیست؟ پاسخ: محمد بهمن بیگی
- ۱۶۹- نثر کتاب بخارای من ایل من چگونه است و موضوع آن چیست؟ پاسخ: روان و طنز آمیز- بیان زندگی و خاطرات
نویسنده و ما را با فرهنگ ایل قشقایی آشنا می کند
- ۱۷۰- اصلی ترین موضوع عرفان چیست؟ پاسخ: عشق
- ۱۷۱- با ظهور سنایی در آغاز قرن ششم طریقت عرفان موضوع عمده غزل، قصیده و مثنوی است

۱۷۲- بعد از سنایی اصلی ترین و گسترده ترین بخش ادب فارسی کدام نوع ادب فارسی شد؟ پاسخ: غزل فارسی عرفانی

۱۷۳- هاتف اصفهانی از شاعران دوره افشاریه در گذشت به ۱۱۹۸ که عمده شهرت او به ترجیح بند عرفان اوست

۱۷۴- هاتف اصفهانی شاعر چه دوره ای است؟ پاسخ: افشاریان و زندیان

۱۷۵- هاتف در غزل پیرو کدام شاعر است؟ پاسخ: سعدی و حافظ

۱۷۶- عمده شهرت هاتف اصفهانی به چیست؟ پاسخ: ترجیح بند عرفانی

۱۷۷- موضوع ترجیح بند هاتف چیست؟ پاسخ: حقیقت عرفان و حضور پروردگار در همه جا(وحدت وجود)

۱۷۸- ابیات موقوف المعانی چگونه ابیاتی است؟ پاسخ: ابیاتی که بین آن ها پیوستگی و ارتباط وجود دارد مثل: هاتف ارباب معرفت که گهی مستشان خوانند و گه هوشیار.....

۱۷۹- موضوع داستان موسی و شبان چیست و مولوی چه حقیقتی را بیان می کند؟ پاسخ: گفت و گو ساده و صمیمی چوپانی با پروردگارش که مولوی شرط تقرب را داشتن قلب پاک و بی ریا می داند

۱۸۰- مثنوی معنوی اقیانوسی از حکمت و آموزه های عرفانی در قالب تمثیل بیان می شود.

۱۸۱- قصه موسی و شبان از دفتر چندم مثنوی است؟ پاسخ: دفتر دوم

۱۸۲- نجم الدین دایه از عرفای کدام قرن است؟ پاسخ: قرن هفتم

۱۸۳- کتاب مرصادالعباد از کیست؟ پاسخ: نجم الدین دایه

۱۸۴- موضوع مرصاد العباد چیست؟ پاسخ: مسایل عرفانی با اصطلاحات و آیات و احادیث

۱۸۵- نثر کتاب مرصاد العباد چگونه است؟ پاسخ: روان و گیرا

۱۸۶- نجم الدین دایه در قرن هفتم در بحبوحه حمله ی مغول کتاب مرصادالعباد را نوشت و...

۱۸۷- یکی از آثار بزرگ و جاودان نثر عرفانی کتاب مرصاد العباد اثر نجم الدین دایه از عرفای بزرگ قرن هفتم است.

۱۸۸- جلال آل احمد (۱۳۰۲-۱۳۴۸) از نویسندگان معاصر نزدیک به ۴۵ اثر ادبی و اجتماعی و سیاسی ترجمه و...

۱۸۹- آثار آل احمد را به چند دسته تقسیم می کنند؟ پاسخ: به چهار دسته،داستان- سفر نامه- ترجمه - مقاله

۱۹۰- داستان های مشهور آل احمد را نام ببرید؟ پاسخ: مدیر مدرسه- نون و القلم- زن زیادی - پنج داستان(گل دسته و فلک از کتاب پنج داستان است)

۱۹۱- آل احمد در آثار خود به چه موضوعاتی پرداخته است؟ پاسخ: فضای سیاسی اجتماعی ایران محرومیت ها و محدودیت های اندیشه ویران و اهل قلم را ترسیم کرده.

۱۹۲- نثر آل احمد چگونه است؟ صریح و طنز گونه و کوتاه و نزدیک به زبان گفتار و توصیفی

۱۹۳- داستان گل دسته ها و فلک از چه کتابی است و نویسنده آن کیست؟ پاسخ: از کتاب پنج داستان از آل احمد

۱۹۴- در بیت زیر منظور از چیست؟ پاسخ: کوتاهی در عبادت و بندگی

بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدا آورد

۱۹۵- نثر گلستان جز کدام نثر است چرا؟ پاسخ: نثر مسجع و فنی چون در آن انواع مترادفات و توصیفات و... در حد

اعتدال به کار رفته است

گاه با قلمرو ذوق و روح سر و کار دارد

گاه به دنیای عقل و اندیشه ← گاه در حوزه تعلیمی : گلشن راز، حدیقه

گاه آمیزه عقل و ذوق ← منظومه های پر شور عطار و مثنوی مولوی

گاه حوزه ی شور و اشتیاق و عشق ← غزلیات عرفانی سنایی، عطار، مولوی

۱۹۶- ادب عارفانه

۱۹۷- کدام آثار قیصر امین پور ویژه نوجوانان است؟ پاسخ: ظهور روز دهم- مثل چشمه مثل رود- به قول پرستو

۱۹۸- کدام آثار سلمان هراتی ویژه نوجوانان است؟ پاسخ از آسمان سبز- از این ستاره تا آن ستاره- دری به خانه

خورشید

۱۹۹- کدام اثر از آثار منظوم عطار نیست؟ پاسخ: گزینه ب

الف)مختار نامه ب)تذکره الاولیاء ج)منطق الطیر د)مصیبت نامه

۲۰۰- کدام یک جز آثار جامی نیست؟ پاسخ: گزینه د

الف)بهارستان ب)هفت اورنگ ج)تحفة الاحرار د)اخلاق الاشراف

۲۰۱- عبارت باران رحمتی حسابش همه را رسیده به کدام صفت باری تعالی اشاره می کند؟ پاسخ: کرم و بخشش

۲۰۲- پرده ناموس بندگان به نگاه فاحش ندرد به کدام صفت اشاره شده؟ پاسخ ستار العیوب

۲۰۳- وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد به کدام صفت پروردگار اشاره دارد؟ پاسخ: روزی رسانی

۲۰۴- در بیت زیر منظور از مرغ سحر و پروانه کیست؟ منظور از مدعیان کیست؟ چرا مدعیان بی خبرانند؟ ضمیر(ش) در

طلبش منظور کیست؟

ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز   کان سوخته را جا شد و آواز نیامد
ای مدعیان در طلبش بی خبرانند غزلی   کان را که خبر شد خبری باز نیامد
پاسخ: مرغ سحر: عاشق مبتدی ، پروانه:عاشق حقیقی- مدعیان:بی خبران از عشق زیرا شرط خبر داری بی خبری از خود است- ش: معشوق ازلی یل خداوند

۲۰۵- در کدام آرایه تشبیه دیده نمی شود؟ پاسخ: مصراع (هم عقل دویده در رکابت)
وی قبه ی عرش تکیه گاهت   مه طاسک گردن سمندت
شب طره پرچم سیاهت   چرخ ارچه رفیع خاک پایت
عقل ارچه بزرگ طفل راهت   هم عقل دویده در رکابت(هم شرع خزیده در پناهت)

۲۰۶-مصراع همه دل پر از باد و لب پر ز پند بیانگر چه حالتی است؟ پاسخ: تأسف و افسوس خوردن و همراه پند دهی

۲۰۷- رستم برای پرهیز از جنگ با افراسیاب چه پیشنهادی داد؟ پاسخ: که سربازان خود را به جنگ بکشانیم و خود درنگ کنیم و به تماشا بنشینیم

۲۰۸- مصراع «خرد را مکن با دل اندر مگاک» یعنی چه؟ پاسخ: بر خلاف عقل و احساس خود عمل نکن

۲۰۹- منظور از «و گرنه که پایت همی گور جست» چیست؟ پاسخ: نزدیک بود بمیری و کشته شوی

۲۱۰- زال چه نیرنگی به کار برده بود که اسفندیار به رستم می گوید «ز نیرنگ زال بدین سان درست»؟ پاسخ: از سیمرغ کمک گرفتن و نقشه او را به اجرا در آوردن

۲۱۱- ز نیرنگ زال بدین سان درست یعنی چه؟ پاسخ: تو با حيله گری زال در امان ماندی

۲۱۲- هماوردت آمد برآرای کار : یعنی حریف تو آمد آماده ی جنگ شو

۲۱۳- معادل امروزی بیچم در بیت زیر چیست؟

که چندین بیچم که اسفندیار(تلاش کردن)   مگر سر بیچاند از کار زار(منصرف شدن)

۲۱۴- «هفت خط» کنایه از چیست؟ پاسخ: نهایت نیرنگ بازی

۲۱۵- منظور از شاهان مدد کار ملک الموتاند چیست؟ پاسخ: شاهان آدم کشند

۲۱۶- موارد زیر کنایه از چیست؟

خواب برای کسی دیدن(نقشه ای برای کسی کشیدن)- بد آتشی به جون خود زدن(خود را گرفتار کردن)- اهل من

بمیرم تو بمیری نبودن(اهل چاپلوسی و تملق نبودن)- یک جا بالا کشیدن(همه شون صاحب می شویم، تصرف می کنیم)

۲۱۷- منظور از شاه شهید و شاه زنده در عبارت زیر چیست؟ پاسخ: شاه شهید: ناصر الدین شاه- شاه زنده: رضا شاه
شما که پرده ها از شاه شهید ساخته اید یکی هم از این شاه زنده بسازید

۲۱۸- «تو این سی کرور گره گوری» یعنی چه؟ پاسخ: یعنی تو این جمعیت بدبخت و بی دست و پا (کرور واحد معادل ۵۰۰۰۰۰)

۲۱۹- تو بگو تو این سی کرور گره گوری اصلاً ما چقدر آدم باسواد داریم : یعنی تو این جمعیت پانزده میلیون بدبخت و بی چاره زیاد آدم باسواد نداریم.

۲۲۰- معادل عبارت های زیر را بنویسید.

نظمیه: نیروی انتظامی ، صنایع مستظرفه: هنرهای ظریف ، عدلیه: دادگستری ، نمازپیشین: نمازظهر ،
هنر آن بود: خوش شانسی این جا بود ، مردم روزه به دهن: گرسنه نیک از جای بشد: به شدت عصبانی شد

۲۲۱- کمال الملک با دیدن قالیچه چه کرد و این کار او نشانه چه بود؟ پاسخ: تابلوی خود را روی زمین گذاشت و با اشاره به قالیچه گفت : هنر و شاهکار تابلوی توست- نشانه اجر نهادن به هنر و هنرمندان

۲۲۲- پیام محوری داستان گاو را بنویسید. پاسخ: مسخ- فقر و نابسامانی و از خود بیگانگی

۲۲۳- چرا شخصیت اصلی گاو (مشدی حسن) داستان ساختگی فرار گاو را باور نمی کند؟ پاسخ: به خاطر علاقه زیاد به گاو که زندگی اوست

۲۲۴- نویسنده گل دسته ها و فلک چه ابهام لطیفی در انتخاب عنوان به کار برده؟ پاسخ: فلک دارای دو معنی: ۱- چوب فلک ۲- آسمان

۲۲۵- آیا داستان گل دسته ها و فلک داستانی نمادین است؟ چرا؟ پاسخ: بله. چون گل دسته ها و فلک و اصغر و راوی نماد هستند. گل دسته ها و فلک نمادی از رشد تعالی و آرزوی دیرینه انسان است

۲۲۶- راوی و اصغر در داستان گل دسته ها و فلک نماد چه هستند؟ پاسخ: راوی: نماد افراد شجاع و نترس و کنجکاو - اصغر: نماد افراد ترسو و پر مدعا

۲۲۷- زیبایی شروع داستان گل دسته ها و فلک در چیست؟ پاسخ: اصل غافلگیری

۲۲۸- منظور از خداوند، خلیفه و خواجه در این عبارت چیست؟ «گفت زندگانی خداوند دراز یاد حال خلیفه دیگر است خواجه با امیر محمود در غزوه ها بوده.» پاسخ: (خداوند:سلطان محمود ، خلیفه:معتصم ، خواجه: بونصر)

۲۲۹- منظور از عبارت « شمار آن به قیامت مرا باید داد» چیست؟ پاسخ: من در قیامت باید حساب پس دهم

۲۳۰- پیام اصلی قاضی بست چیست؟ پاسخ: قناعت و وابستگی، آزادی و تقوا پیشه بودن

۲۳۱- از عبارت «مشتی رند را سیم دادند که سنگ زنند» چه پیامی را می توان دریافت کرد؟ پاسخ: ۱- مردم با اعدام حسنک موافق نبودند ۲- عمق کینه توزی دشمنان را نشان می داد

۲۳۲- کنایه عبارت های زیر را بنویسید. برگ سفر بر باره بستن: مهیای سفر شدن، دل از خار، خاره بستن: از مشکلات گذشتن ، پا در رکاب گذاشتن: آماده هجوم ، تکبیر زن لبیک گوی: آماده و گوش به فرمان بودن

۲۳۳- در بیت زیر منظور شاعر از فرعونیان و قطبیان و موسی چیست؟

وادی پراز فرعونیان و قطبیان است موسی جلو دار ونیل اندر میان است (موانع و سختی های راه)
پاسخ: ۱- استعاره از اسرائیل و دشمنان ۲- امام خمینی

۲۳۴- آیا می توان بانگ جرس را نوعی حماسه دانست؟ چرا؟ پاسخ: بله چون به مبارزه و قیام دعوت می کند

۲۳۵- منظور از هریک از کلمه های مشخص شده چیست؟

(تا بوسه گاه وادی ایمن برانیم. «فلسطین» ، فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرید «فلسطین»
تخت و نگین از دست اهریمن بگیرید «فلسطین-اسرائیل» ، حکم موسی جلودار است. «امام خمینی»)

۲۳۶- هوا گرگ و میش بود بیانگر چه حالتی است؟ پاسخ: صبح خیلی زود

چند معنی کلمه (مهم): پاتک: ضد حمله ، انهدام نیرو: از بین بردن نیروهای نظامی و وسایل و ادوات جنگی دشمن
عمل کردن: انجام عملیات/ منفجر شدن (رزمندگان عمل کردند «عملیات کردند»/ نارنجک عمل کرد «منفجر شد»)

۲۳۷- منظور از دومرغ رها ، دو صف از یا کریم، لب دیوار دل و صحن چیست؟

صبح دومرغ رها صحن دو چشمان تو را / دو صف از یا کریم / از لب دیوار دلت پرکشند
(دومرغ رها: چشمان جانباز - یا کریم: روشنی چشمان جانباز - لب دیوار دل: چشم ، صحن: کاسه چشم)

۲۳۸- منظور از یک سبد خورشید در عبارت از باغ نگاهت یک سبد میوه خورشید چید چیست؟ پاسخ: روشنی و معنویت

۲۳۹- چرا شاعر آفتاب را خار خس چشم جانباز می داند؟ (چون در برابر روشنی چشم جانباز ناچیز است)

۲۴۰- چرا شاعر آبشاری در برابر چشم جانباز موج فرو خفته ای می داند؟

پاسخ: به خاطر عظمت و بزرگی و فداکاری جانباز

۲۴۱- شاعر در شعر باغ نگاه، چشم جانباز را به چه چیز هایی تشبیه کرده ؟

پاسخ: دومرغ رها دو دسته یا کریم و خورشید

۲۴۲- منظور از تاج و خسوف های بدخیم در عبارت زیر چیست؟

آنگاه که تاج بر سرش نهادند، خسوف های کژخیم شکوهش را به ستیز بر می خیزد

پاسخ: ۱- قدرت شکوه ۲- حوادث روزگار و بلا ها

۲۴۳- شاعر لحظه های عمر ما را به سوی پایان به چه چیز تشبیه کرده ؟

پاسخ: همانند امواج که با شن زار ساحل راه مجویند/دقایق عمر ما نیز مانند امواج رو به ساحل هستند)

۲۴۴- منظور از گوهر های نادر طبیعت چیست؟ پاسخ: نعمت ها و موهبت های الهی

۲۴۵- منظور از عبارت «از گزند داس دروگر وقت هیچ روینده را زنهار نیست» چیست؟

پاسخ: مرگ همه ی موجودات را در بر می گیرد

۲۴۶- وقت در عبارت بالا منظور چیست و به چه چیز تشبیه شده ؟ پاسخ: روزگار و به داس تشبیه شده

۲۴۷- در مصراع «تا به ناخواست دست جفا پیشه ی دهر اجر تو را بستاید» مرجع ضمیر تو چه کسی است؟

پاسخ: انسان یا خود شاعر

۲۴۸- چرا شاعر عبارت «ولادت که روزگاری از گوهر نبود» ولادت را از گوهر نور می داند؟

پاسخ: چون ولادت مظهر روشنی و تقدس است (الله نور السماوات والارض) در واقع از سرچشمه نور الهی است

۲۴۹- منظور از موهبت ها در عبارت «زمان که بخشنده بود موهبت های خویش را...» چیست؟

پاسخ: بخشش ها و چیزهایی که به طبیعت و انسان داده شده است.

۲۵۰- تاگور در شعر خود «آنان که فانوسشان را پشت می برند سایه هاشان پیش پایشان می افتد» چه کسانی را مد

نظر دارد؟ پاسخ: انسان های گمراه و غافل بی خبر

۲۵۱- خدا به انسان می گوید شفایت می دهم از این رو که آسیب می رسانم دوستت دارم و از این رو مکافات

می کنم با کدام بیت ارتباط دارد؟ پاسخ: هر که در این بزم مقرب تر است جام بلا بیشترش می دهند

۲۵۲- منظور از کاربرد چیست؟ پاسخ: معنی قنات در این جا آدم های خودخواه و مغرور

۲۵۳- در این عبارت «خدا نه برای خورشید و نه برای زمین بلکه برای گل هایی که برایمان می فرستد چشم به راه

پاسخ است.» منظور از گل ها و پاسخ چیست؟ ۱ پاسخ: زیبایی ها و نعمت ها ۲- شکرگزاری

۲۵۴- «ماه روشن این را در سراسر آسمان لکه های سیاهش را برای خود نگه می دارد» بیانگر چه خصوصیت و چگونه افرادی است؟ پاسخ: ایثار واز خود گذشتگی انسان های ایثارگر

۲۵۵- در عبارت «خدایا آنان که همه چیز را دارند مگر تو را به سخره می گردن آنان را که هیچ ندارند مگر تو را» چه کسانی و چگونه افرادی را مورد نظر است؟ پاسخ: افراد بی ایمان و خدا ناشناس --- افراد با ایمان و خداپرست

۲۵۶- در مصراع «تورا دل درخت مهربانی» مقصود از تو کیست؟ پاسخ: معشوق - رامین

۲۵۷- «مرا در دل درخت مهربانی» مقصود از مرا کیست؟ پاسخ: ویس

۲۵۸- منظور شاعر در مصراع دوم بیت زیر چیست؟ پاسخ: امید مایه ی حیات و زندگی است
نسوزد جان من یکباره در تاب که امیدت زنگی گه بر او آب

۲۵۹- چرا شعر امید دیدار جزء ادبیات غنایی است؟ پاسخ: چون بیانگر احساسات و عواطف شاعر است

۲۶۰- در شعر آفتاب وفا مقصود از نامه سر به مهر چیست؟ پاسخ: رازهای عشق بین عاشق و معشوق

۲۶۱- در شعر آفتاب وفا چرا صبح دم پیک شاعر است؟ (زیرا صبح دم صادق و راستگو است)

۲۶۲- بیت زیر با کدام بیت آفتاب وفا تناسب دارد؟ پاسخ: ای هدهد صبا به سبا می فرستمت
ای هدهد صبا ببین به کجا می فرستمت نزدیک آفتاب وفا می فرستمت

۲۶۳- در بیت «تو را در دل درخت مهربانی به چه ماند به گلزار خزانی» به چه تشبیه شده است؟ پاسخ: گلزار خزان

۲۶۴- با توجه به شعر پروانه بی پروا کدام پروانه کامل نیست؟ چرا؟

پاسخ: پروانه اول و دوم - زیرا به حقیقت عشق نرسیده اند «به مرتبه حق الیقین نرسیده اند.»

۲۶۵- مرجع ضمیر او در مصراع «خویشتن گم کرد با او خوش به هم چه کسی است» چیست؟ پاسخ: شمع «عشوق»

۲۶۶- با توجه به بیت «این مدعیان در طلبش بی خبرانند» یا بیت «آن که شد هم بی خبر هم بی اثر» از میان جمله او دارد خبر، شرط خبردار شدن از حقیقت چیست؟ پاسخ: بی خبری از خود

۲۶۷- بیت «فسانه گشت و کهن شد اسکندر...» با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

پاسخ: همین تازه سخن بگو تا دو جهان تازه شود

۲۶۸- مقصود از این بیت چیست؟

«روی کسی سرخ نشد بی مدد لعل لب   بی تو اگر سرخ بود از اثر غازه شود(سرخاب)»
پاسخ: اگر توفیق الهی نباشد انسان ارزش و اعتبار پیدا نمی کند و موفق نمی شود. اثری ناپایدار و موقتی دارد.

۲۶۹- پیام شاعر در شعر «هر که شدت حلقه ی در زود برد خسته زر...» چیست؟
پاسخ: با اتکا به خداوند انسان به کمال و ارزش می رسد.

۲۷۰- منظور از غمزه ی غمازه و گوهر گوینده در بیت زیر چیست؟
آب چه دانست که گوهر گوینده شود   خاک چه دانست که او غمزه ی غمازه شود
پاسخ: غمزه ی غمازه منظور چشم معشوق و آشکار کردن رازها - گوهر گوینده نفس ناطقه انسان

۲۷۱- حلقه بر در شدن کنایه از چیست؟ پاسخ: پناه آوردن - متوسل شدن

۲۷۲- سرخ شدن در مصراع «روی کسی سرخ نشد بی مدد لعل لب» کنایه از چیست؟
پاسخ: به شادی شکوه دست یافتن (شرط دستیابی به توفیق لطف و عنایت الهی است)

۲۷۳- بیت «دست در کش کرد و آتش به هم خویشتن گم کرد   باتو خوش به هم بیان کدام مرحله عرفانی است؟
پاسخ: حق یقین و فنا

۲۷۴- منظور از «یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود» چیست؟

پاسخ: یا گرفتار فریب و نیرنگ و یا شهرت و نام جویی می شود

۲۷۵- پیام اصلی داستان کبوتر مُطوقه و ازماست که بر ماست چیست؟

پاسخ: اولی: اتحاد و همبستگی و انجام وظیفه ، دومی: دوری از کبر و غرور و نتیجه اعمال را دیدن

۲۷۶- مرجع ضمائر «وی» «او» و «ش» را در بیت «درخشان لاله دروی چون چراغی / لولیک که از دود او بر جانش
داغی.» را بنویسید. پاسخ: مرغزار - چراغ - لاله

۲۷۷- مقصود از عبارت «مرا نیز از عهده ی لوازم ریاست بیرون باید آمد و موجب سیادت به ادا رسانید» چیست؟

پاسخ: وظیفه شناسی و رعایت حق زیر دستان   معنی: من باید وظیفه ریاست خود را انجام دهم و موجبات
بزرگی را به انجام رسانم / حق بزرگی و ریاست بر آنها دارم

۲۷۸- چرا تکرار برای عقل ملال آور و برای احساس لذت بخش است؟

پاسخ: زیرا عقل حسابگر و منطقی است اما احساس لطیف و انعطاف پذیر است

۲۷۹- در عبارت «این فرزند فراموش کار مادر خویش را از یاد می برد» منظور از فرزند فراموش کار یا مادر خویش چیست؟ پاسخ: انسان، طبیعت

۲۸۰- رخت خود از جایی کشیدن کنایه از چیست؟ پاسخ: نقل مکان کردن

۲۸۱- عرضه ده مخزن پنهان کوه یعنی چه؟ پاسخ: یعنی گل ها نشانی از گنج نهفته در دل کوه بودند

۲۸۲- چرا شریعتی پرپا داشتن مراسم نوروز را ضروری می داند؟

پاسخ: چون سبب تجدید حیات، حفظ سنت های ملی و آیین می شود

۲۸۳- پیام داستان زاغ و کبک با کدام مقوله ی فرهنگی عصر ما ارتباط دارد؟ پاسخ: تقلید کورکورانه از غرب / خودباختگی

۲۸۴- واژ قلم او رقمی می کشید یعنی چه؟ پاسخ: از او تقلید می کرد

۲۸۵- عبارت هرروز عاشورا وهرجا کربلا به کدام عبارت مشهور اشاره دارد؟ پاسخ: کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا

۲۸۶- مقصود شاعر از بیت «قاییلیان بر قامت شب می تنیدند / هایبیلیان بوی قیامت می شنیدند» چیست؟ پاسخ: ظلم و ستم ظالمان و شهادت مبارزان / حلقه استبداد در ستم تنگ تر می شد و مردم مظلوم در معرض شهادت قرار داشتند.

۲۸۷- در بیت «دوباره پلک دلم می پرید» نشانه چیست/ شنیدم کسی می آید به مهمانی» به کدام باور عامیانه اشاره دارد؟ پاسخ: پریدن پلک نشانه آمدن میهمان است

۲۸۸- منظور از آفتاب پنهانی در مصراع «طلوع می کند آن آفتاب پنهانی» چیست؟ پاسخ: امام زمان (عج)

۲۸۹- مصراع «بیا که یاد تو آرامش است طوفانی و کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق» چه آرایه هایی به کار رفته است؟ پاسخ: متناقض نما- تشبیه و مراعات (کنار، کشتی، لنگر، طوفانی) (کنار ایهام تناسب نیز دارد: ساحل، آغوش

۲۹۰- آرایه های بیت زیر را تعیین کنید .

مردی نهان با روح پیمان نشسته / مردی به رنگ نوح در طوفان نشسته

پاسخ: «جناس ناقص، تلمیح به داستان نوح، ایهام تناسب، تشخیص، استعاره، کنایه»

۲۹۱- منظور از شبان خفته کیست شبرو بیدار کیست؟ پاسخ: جامعه پر التهاب و شب زدگان گرفتار جهل

۲۹۲- منظور از قاییلیان و هایبیلیان چیست؟ پاسخ: ستم گران و مبارزان

۲۹۳- مرجع دو ضمیر ، کسی و تو در بیت «کسی که نقطه آغاز هر چه پرواز است تویی که در سفر عشق پایانی» را بنویسید. پاسخ: ۱- امام زمان ۲- امام زمان

۲۹۴-منظور «ازحوالی اقلیم هرکجا آباد» چیست؟ پاسخ: هر کجا تو باشی آباد است

۲۹۵-منظور از شهر در مصرع بیا که این شهر می رود رو به ویرانی چیست؟ پاسخ: مجازاز دنیا

۲۹۶-شعر قران مصور در چه قالبی سروده شده و دو ویژگی از آن بیان کنید؟
پاسخ: شعر سپید مصرع کوتاه و بلند وزن ندارد آهنگین است و جای قافیه در آن مشخص نیست

۲۹۷-منظور از «با چشم های عاشق بیا تا جهان را تلاوت کنیم» چیست؟

پاسخ: با نگاه عاشقانه به اسرار هستی و جمال الهی پی ببریم

۲۹۸-چرا شاعر دل های شکسته را خوش آهنگ تر می داند؟

پاسخ: چون به خدا نزدیک تر است- ان الله فی قلوب المنکسره

۲۹۹-مقصود از بیت «هنوز می شوند آن صدای محزون را / دلم به روشن آیه های قرآنی» چیست؟

پاسخ: سخنان و وصایای امام خمینی مانند آیه های قرآن روشنی بخش و هدایتگر است

۳۰۰-شاعر در غزل روحانی چه ویژگی هایی برای امام خمینی آورده است؟

پاسخ: روشنگر بودن، جهانی و با عظمت بودن، غم بشریت را در طول تاریخ داشته

۳۰۱-منظور از دل ابری و چشم بارانی چیست؟ پاسخ: دل پر از غم و چشم های گریان

۳۰۲-«مصرع پر است خلوت دلم از یک حضور نورانی» چه آرایه ای دارد؟ پاسخ: متناقض نما

۳۰۳-در بیت «بشکن دل بی نوای ما را، این ساز شکسته اش خوش آهنگ تر است» چه آرایه هایی دیده می شود؟

پاسخ: ایهام، ایهام مناسب، حسن تعلیل به ان الله فی قلوب المنکسره

۳۰۴-سیره چیست؟ دو کتاب از سیره جدید و دو کتاب از سیره قدیم نام ببرید؟

پاسخ: کتاب هایی که درباره زندگی پیامبر نوشته شده قدیم: مانند سیره ابن هشام هشام ترجمه قاضی ابرقو جدید: سیره

رسول الله دکتر عباس زریاب خوبی

۳۰۵-تصویرهایی که نویسنده از شهر مکه درس (بخوان) ارائه می دهد نشانه چیست؟

پاسخ: اعتقاد قلبی نویسنده به شهر مکه و پیامبر و این که عظمت مکه به پیامبر است

۳۰۶-منظور از تنهایی و محیط ملکوتی در عبارت زیر چیست؟ پاسخ: پیامبر-فضای معنوی

نفوذ معنوی این رفیق تنهایی طوری بود... که در محیط ملکوتی وارد نمی شد.

۳۰۷-منظور از صحرای بی لک چیست؟ پاسخ: صحرای هموار و دست و بی نشان

۳۰۸- منظور نویسنده از جمله پس از عزیمت رضا شاه که قبلا رضا خان بود و بعدا هم رضا خان شد چیست؟
پاسخ: طنز است یعنی قبلا بی اعتبار بود و بعد اعتبار ظاهری پیدا کرد «ابتدا سربازی ساده بود وبعد نیز توانست نیز اعتباری پیدا کند.

۳۰۹- جمله نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی به چه ماجرابی اشاره دارد؟
پاسخ: به ماجرای سفر امیر سامانی به هرات و شعر رودکی که باعث بازگشت او به بخارا شد

۳۱۰- منظور از شبدر دوچین ... چیست؟

پاسخ: شبدری که پس از رویدن دوبار چیده شده باشد

۳۱۱- پدرم عرش را سیر کرد یعنی چه؟ پاسخ: خیلی خوشحال شد

۳۱۲- در شعر اقلیم عشق شاعر چه چیز را شرط دستیابی به کیمیا عشق می داند؟ پاسخ: جان گدازی با آتش عشق

۳۱۳- در بیت «گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی» شرط دستیابی به عشق چیست؟
پاسخ: (جان گدازی با آتش عشق

۳۱۴- سر ز ملک جهان گران دیدن یعنی چه؟ پاسخ: بی اعتنایی به جهان و مقامات جهانی

۳۱۵- «پای بر فرق فرقدان» یعنی چه؟ چه آرایه هایی دارد؟

پاسخ: یعنی به مقام عالی رسیدن - آرایه های تشخیص، استعاره، کنایه
(فرقدان: دو فرقد ← دو ستاره راهنما در دب اکبر/فرقدان مجاز از آسمان)

۳۱۶. مفهوم کلی بیت «شمع جویی و آفتاب بلند / روز بس روشن تر و تو در شب تار» چیست؟

پاسخ: آدمی با عقل ناچیز و جهالت خود هرگز قادر به درک و شناخت خداوند نیست

۳۱۷- کدام بیت تقابل عقل و عشق را نشان می دهد؟

پاسخ: شود آسان ز عشق کاری چند که بود نزد عقل بس دشوار

۳۱۸- اصل وحدت وجود یعنی چه؟ پاسخ: در سراسر جهان هستی غیر از خدا کسی و چیزی نیست

۳۱۹- بیت مقابل به کدام اصل عرفانی اشاره دارد؟ پاسخ: «با یکی عشق ورز از دل جان تا... که یکی هست و هیچ چیز او» (اصل وحدت وجود)

- ۳۲۰- منظور از بیت «تو برای وصل کردن آمدی نی برای فصل کردن آمدی» چیست؟
پاسخ: رسالت و وظیفه انبیا ابلاغ پیام حق و دعوت مردم به خداست نه دورکردن آن ها از خدا
- ۳۲۱- عبارت «سخنی نرانم تا خوانندگان این تصنیف گویند شرم باد این پیری» نشانگر کدام ویژگی ها در نویسنده است؟ پاسخ: تصنیف: تاریخ بیهقی این پیری: بیهقی (۱- دقت و صداقت بیان ۲- احساس مسئولیت عظیم)
- ۳۲۲- کدام بیت با آیه «قل کل يعمل علی شاکله» ارتباط دارد؟ پاسخ: هرکسی را سیرتی بنهادم هرکس را اصطلاحی دادم
- ۳۲۳- با توجه به رباعی شبنم عشق (از شبنم عشق خاک آدم گل شد) دل را محصول چه چیز می دانند؟
پاسخ: دل را محصول آمیختگی عشق با روح می دانند
- ۳۲۴- منظور از خازنان و گوهر خزانگی در عبارت زیر چیست؟ پاسخ: فرشتگان-نگهداری-عشق از خازنان پنهان داشته خزانگی آن گوهر را دل لایق بود.
- ۳۲۵- منظور از بار امانت در عبارت تا بار امانت... چیست؟ پاسخ: عشق و معرفت
- ۳۲۶- با توجه عبارت چون ابلیس گرد قالب عالم آمد وقتی به دل رسید... چرا شیطان مردود شده است؟
پاسخ: چون دل مرکز عشق و گوهر الهی بود و به آن راه نیافت
- ۳۲۷- هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون بر می آید مفرح ذات است؟
پاسخ: هر نفسی که می کشیم باعث کمک به زندگی است و وقتی بیرون می دهیم باعث شادی وجود ماست (هردم و بازدمی یاری گر زندگی و شادی بخش وجود ماست)
- ۳۲۸- خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده؟ پاسخ: نعمت های بی منت او در همه جا وجود دارد
- ۳۲۹- پرده ناموس بندگان به گناه فاهش ندرد یعنی چه؟
پاسخ: هیچ گاه آبروی بندگان را به خاطر گناهان آشکار آن ها نمی برد
- ۳۳۰- وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد یعنی چه؟ پاسخ: روزی بندگان را با گناهانشان قطع نمی کند
- ۳۳۱- دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مدح زمین پیرورد یعنی چه؟
پاسخ: به ابر بهاری دستور داده گیاهان و سبزه ها را در زمین برویاند

مجموعه کمک آموزشی ادبیات ۳ ویژه امتحان نهایی

۳۳۲- فراش باد صبا را گفته که فرش زمردین بگسترده؟

پاسخ: بر باد صبا دستور داده تا بر سبزه ها و چمن ها بورزد

۳۳۳- عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شد؟ پاسخ: شیره ی انگور به قدرت پروردگار عسل برتر شده

۳۳۴- تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته ؟

پاسخ: هسته ناچیز خرمایی به امر او نخل بلند واستوار شده است

۳۳۵- عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حق عبادتک؟

پاسخ: گوشه نشینان کعبه ی شکوه او به کوتاهی خود در عبادت اعتراف می کنند و می گویند خدایا ما آن گونه شایسته تو بود تو را بندگی نکردیم

۳۳۶- واصفان حلیه ی جمالش به تحیر منسوب که به عرفناک حق معرفتک؟

پاسخ: توصیف کنندگان زیور جمال الهی خود را به سرگستگی نسبت می دهند و می گویند خدایا ما آن گونه شایسته تو بود تو را نشناختیم

۳۳۷- دست انابت به امید اجابت به درگاه حق جل علا بر دارد ؟

پاسخ: در درگاه خداوند بلند مرتبه برآورده شدن نیازها دعا می کند

۳۳۸- یکی از صاحبان سر به جیب مراقبت فرو برد و در بحر مکاشفت متغرق شد؟

پاسخ: یکی از عارفان در تفکر عرفانی بود و در دریای پی پردن به حقایق غرق شده بود.

۳۳۹- آنگاه که از این معامله باز آمد ؟ پاسخ: وقتی که از حالت عرفانی بیرون آمد «به خود آمد»

۳۴۰- از این بوستان که آمدی ما را چه تحفه کرامت کردی؟ پاسخ: در این باغ معرفت چه هدیه ای برای ما آوردی

۳۴۱- به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیه اصحاب را ؟

پاسخ: تصمیم داشتم به حقیقت رسیدم دامنی از معرفت و معنویت برای دوستان به عنوان هدیه ببرم

۳۴۲- بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت؟ پاسخ: فضای معنوی و جلوه های معشوق ازل چنان مرا از

خود بی خود کرد که خود را فراموش کردم

۳۴۳- منظوراز ؟ یک معامله:حالت عرفانی ، بوستان:معرفت وشناخت(عشق) ،

درخت گل:حقیقت(معشوق ازلی) ، دامن از دست رفتن: ازخود بی خود شدن سربه جیب مراقبت فرو بردن

ای طاق نهم رواق بالا بشکسته ز گوشه ی کلاهد: توانقدر بزرگی که از فلک افلاک برتری

مجموعه کمک آموزشی ادبیات ۳ ویژه امتحان نهایی

۳۴۴- مه طاسک گردن سمندت شبه طره ی پرچم سیاهت یعنی چه؟

پاسخ: ماه با همه ی زیبایی اش تاس گردن اسب تو و شب با آن عظمت رشته ای از پرچم توست

۳۴۵- عبارت بالا به چه چیز اشاره دارد؟ پاسخ: معراج پیامبر

۳۴۶- ایزد که رقیب جان خرد کرد نام تو ردیف نام خود کرد یعنی چه؟

پاسخ: خدا که خرد را نگهبان جان قرار داد نام تو را (در قران) در کنار نام خود آورده

۳۴۷- کمندی به فتراک زین بر بست بر آن پاره ای پیل پیکر نشست؟

پاسخ: کمندی به ترک بند اسب بست و سوار رخس قوی شد

۳۴۸- بیامد چنان تا لب هیرمند/همه دل پر از باد و لب پر ز بند؟

پاسخ: تا ساحل هیرمند جلو رفت افسوس می خورد و پند می داد

۳۴۹- خروشید کی فرخ اسفندیار / هماوردت آمد برآرای کار

معنی: رستم گفت ای اسفندیار فرخنده نژاد اینک حریف تو آماده است، آماده جنگ شو

۳۵۰- نهادند پیمان دو جنگی که کس نباشد بر آن جنگ فریاد رس :

معنی: رستم و اسفندیار پیمان بستند از کسی کمک نخواهند

۳۵۱- ز نیرنگ زالی بدین سان درست / و گرنه که بایت همی گور جست :

معنی: تو با نقشه ی زال جان به در بردی «زنده ای» و گرنه می خواستی کشته بشوی

۳۵۲- که چندین بیچم که اسفندیار مگر سر بیچاند از کارزار :

معنی: آن قدر می کوشم تا اسفندیار از جنگ کردن منصرف شود

۳۵۳- خم آورد بالای سرو سهی از او دور شد دانش و فرهی :

معنی: قامت اسفندیار خمیده شد و شکوه و دانش از او دور شد.

۳۵۴- به بادافره این گناهم مگیر: معنی: در مجازات این گناه مرا مؤاخذه نکن

۳۵۵- سرمان از پشت هم چشم دارد: یعنی ما کاملاً از همه چیز با خبریم، ما اوضاع را در خوب زیر نظر داریم

۳۵۶- سردی استاد از سنگینی نفسش پیداست: یعنی بی اعتنایی کمال الملک از سکوتش پیداست

مجموعه کمک آموزشی ادبیات ۳ ویژه امتحان نهایی

۳۵۷- این کلاه دمده : یعنی کلاه از مد رفته

۳۵۸- یکهو به صرافت افتادم : یعنی یک مرتبه تصمیم به انجام کاری گرفتم

۳۵۹- خط نشون کشیدن : تهدید کردن / مدام پایی شدن : اصرار کردن / گله به گله : جابجا

۳۶۰- هنر آن بود که کشتی های دیگر به آن نزدیک بودند :

یعنی خوش شانسی این جا بود که کشتی های دیگر به امیر نزدیک بودند

۳۶۱- امیر از این جهان آمده به خیمه فرود آمد و جامعه بگردانید :

معنی: سلطان مسعود که از مرگ نجات یافته بود وارد خیمه شد و لباس عوض کرد

۳۶۲- مثال داد: فرمان داد ، به توفیق مؤکد گشت و مبشران برفتند: به مهر و امضا تایید شد بشارت دهندگان راه افتادند

۳۶۳- از بسیاری نکت چیزی که در او کراهتی نبود می فرستاد فرود سرای :

معنی: از میان نکته های مهم آن هایی که ناخوشایند نبود به دست امیر می رساند

۳۶۴- بازگشتم با نامه توقیعی و این حال ها را با بونصر گفتم:

معنی: با نامه مهر و امضا شده برگشتم و ماجرا را به ابونصر گفتم

۳۶۵- تا خویشتن را ضیعتکی حلال خرنند و فَرَاخ تر بتوانند زیست :

معنی: تا برای خود زمین ناچیز بخرند تا راحت زندگی کنند.

۳۶۶- این صلت فخر است؟ یعنی این هدیه مایه ی افتخار ماست.

۳۶۷- مرا چه افتاده است: به من چه مربوط است

۳۶۸- در عهده ی این نشوم : مسئولیت آن را نمی پذیرم

۳۶۹- لِلّٰهِ دَرْكُمَا ؛ بزرگا که شما دو تنید: یعنی خداوند به شما خیر دهد واقعا چقدر بزرگوارید

۳۷۰- شمار آن به قیامت باید مرا داد : یعنی من در قیامت باید جواب گو باشم

۳۷۱- چاکری را لت زدی و فرو گرفتی : یعنی زیر دستی را کتک می زد و از کار برکنار می کرد.

۳۷۲- شرارت و زعارتی در طبع وی مؤکد شده - ولا تبدیل لخلق الله- :

معنی: بد رفتاری و تند خویی در ذات او تثبیت شده بود - آری در آفرینش خداوند دگرگونی نیست -

۳۷۳- حسنگ پیدا آمد ، بی بند : یعنی حسنگ بدون دستبند وارد شد

۳۷۴- جبّه ای داشت خبری رنگ با سیاه می زد خَلق گونه:

معنی : بالا پوش تیره ای داشت که کهنه و سیاه به نظر می رسید

۳۷۵- تفاوت معنایی مالیده در «دستار نیشابوری مالیده» و «موی سر مالیده» چیست؟ پاسخ: در مورد دستار ظاهراً به معنای خوب و مرغوب است ولی در مورد موی سر ظاهراً یعنی مرتب شده

۳۷۶- بوسه‌ل بر خود می ژکید : یعنی بوسه‌ل زیر لب غرولندمی زد (ناسزا می گفت)

۳۷۷- وی نیک از جای بشد: یعنی به شدت عصبانی شد

۳۷۸- گرمای سخت و تنگی نفقه و علف نایافت و ستوران لاغر و مردم ، روزه به دهن؛

معنی : هوا گرم بود آذوقه کم ، علف برای اسبان کم بود و مردم گرسنه بودند

۳۷۹- احمق کسی است که دل به این گیتی غدار بندد و نعمت و جاه و ولایت آن را بی هیچ شمرد.

معنی : احمق کسی است که فریب دنیا را بخورد و به ثروت و مقام آن دل خوش کند و برای آن ارزشی قائل شود.

۳۸۰- وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم / دل بر عبور از سر خار و خاره بندیم

معنی : اینکه وقت آن رسید که آماده سفر شویم واز مشکلات بگذریم

۳۸۱- از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم یعنی: از هر طرف صدای زنگ حرکت سفر بلند است

۳۸۲- دریا دلان راه سفر در پیش دارند / پا در رکاب راهور خویش دارند

معنی : رزمندگان آماده ی سفر هستند و می خواهند بر دشمن بتازند

۳۸۳- تا بوسه گاه وادی ایمن برانیم : یعنی تا فلسطین پیش رویم

۳۸۴- باد صبا دروغ زن است و تو راست گوی / آن جا به رَعْمِ باد صبا می فرستم.

معنی: باد صبا دروغ می گوید و تو صبح صادقی و تو را بر خلاف میل باد صبا به سوی دوست (معشوق) می فرستم

۳۸۵- زرّین قبا زره زن از ابر سحر گهی / کان جا چو پیک بسته قبا می فرستم

معنی: از ابر سحرگاهی لباس زرّی برای تنت بساز تا تو را مثل پیک آماده بفرستم

۳۸۶- دست هوا به رشته ی جان بر ، گر زده است / نزد گره گشای هوا می فرستم

معنی: هوا و هوس خود را به جان گره زده است ای صبح دم تو را نزد معشوق می فرستم که مرا از بند آن رها کند

۳۸۷- خاک سیه بر سر او کردم تو تازه نشد/ یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود
معنی: بیچاره کسی که از دم عیسایی تو زنده و با طراوت نشود چنین کسی یا دچار فریب می شود یا دچار شهرت

۳۸۸- آب چه دانست که او گوهر گوینده شود؟ / خاک چه دانست که او غمزه ی غمازه شود؟
معنی: آب نمی دانست که روزی گوهر گوینده می شود و خاک نمی دانست که روزی اسرار الهی را نشان می دهد

۳۸۹- روی کسی سرخ نشد بی مدد لعل لب / بی تو اگر سرخ بود از اثر غازه شود
معنی: بدون لطف و عنایت تو کسی با ارزش نمی شود و اگر این گونه شود اثری ناپایدار دارد

۳۹۰- اختلاف صیادان آن جا متواتر: یعنی شکارچیان در آن جا پیوسته رفت و آمد می کردند

۳۹۱- صیاد پیش آمد جال باز کشید و حبه بیانده: یعنی صیاد جلو آمد دام را پهن کرد و دانه در آن ریخت

۳۹۲- صیاد شادمان گشت و گرازان به تگ ایستاد :

معنی: صیاد خوشحال شد و خرامان خرامان (جلوه کنان) به طرف آنها دوید

۳۹۳- چنان باید که همگنان استخلاص یاران را مهمتر از تخلص خود شناسند
معنی: لازم است که همنوعان رهایی دوستان خود را بر خود مقدم شمارند

۳۹۴- تیمار آن فراخور و بر حسبِ مصلحت بداشته :

یعنی به طور شایستگی از آن مراقبت کرد(متناسب با دانش و مصلحت از آن نگهداری می کرد)

۳۹۵- زه آب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی ها براند : یعنی گریست و اشک بر چهره اش نشست

۳۹۶- مرا نیز از عهده ی لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب سیادت را به آدا رسانید :
معنی: من نیز باید از عهده ی مسئولیت نیز بیرون بیایم و حق بزرگی ریاست خود را بر آن ها ادا گردانم

۳۹۷- اهماً جانب من جایز نشمری و از ضمیر بدان رخصت نیایی :
معنی: در حق من کوتاهی نمی کنی و دلت به این کار راضی نمی شود (وجدانت اجازه چنین کاری را به تو نمی دهد)

۳۹۸- در هنگام بلا شرکت بوده و در وقت فراغ موافقت اولی تر :
معنی: هنگام مصیبت شریک بودیم اینکه آسوده خاطریم باید سازش داشته باشیم

۳۹۹- وَاِلَّا طَاعِنَانِ مَجَالِ وَقِيعَتِ يَابِنْدِ : یعنی و الا دشمنان ما را سرزنش می کنند (وقیعت: سرزنش)

- ۴۰۰- عادت اهل مکرّمات این است که عقیدت آرباب مودّت بدین خصلت پسندیده و سیرت ستوده :
معنی :راه و رسم بزرگان این گونه است و عقیده دوستان بدین صفت پسندیده در دوستی با تو خالص تر می شود
- ۴۰۱- و ثِقّتِ دوستان به کرم عهد تو بیفزاید : معنی: واطمینان دوستان به دوستی و وفاداری تو بیشتر می شود
- ۴۰۲- مطوّقه و یارانش ، مطلق و ایمن بازگشتند : یعنی طوقی دوستانش آزاد شدند و آسوده برگشتند
- ۴۰۳-زاغی از آنجا که فراغی گزید /رخت خود از باغ به راغی کشید
معنی : زاغی به دنبال آسایش بود و از باغ به دشت نقل مکان کرد
- ۴۰۴-دید یکی عرصه به دامان کوه / عرضه ده مخزن پنهان کوه
معنی : (زاغ) فضایی را در دامنه ی کوه دید که سرسبزی و زیبایی آن جلوه گر گنجینه های نهانی آن کوه بود
- ۴۰۵-نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روضه ی فیروزه فام :
معنی: کبک بی نظیری عروس و زیبا روی آن دشت سرسبز و فیروزه رنگ بود
- ۴۰۶-بی سر و پا گدای آنجا را / سر ز مُلک جهان گران بینی: گدای سرزمین عشق را می بینی که به دنیا بی اعتناست
- ۴۰۷-از مضیق حیات در گذری / وسعت مُلک لامکان بینی: از تنگنای دنیا می گذری عالم معنا را می بینی
- ۴۰۸- هم در آن پا برهنه جمعی را پای بر فرق فرقدان بینی: عده ای بی چیز را می بینی که به مقام عالی رسیده اند.
- ۴۰۹-شمع جویی و آفتاب بلند / روز ، بس روشن و تو در شب تار: تو برای دیدن حقیقت می خواهی با شمع خرد خود
بیش روی درحالی که خورشید حقیقت در همه جا تابان است و تو در شب تیره به سر میبری.
- ۴۱۰- یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار: ای خردمندان خداوند در همه جا هست جلوه های او
دیده می شود ای خردمندان و اهل بصیرت با چشم بصیرت نگاه کنید.
- ۴۱۱- این چه ژاژ است و چه کفر است و فُشار؟ / پنبه ای اندر دهان خود فُشار: چرا بیهوده می گویی و کفر می ورزی و
دشنام می دهی؟ خفه شو (فُشار: سخن بیهوده، ناسزا) (فُشار و فُشار جناس ناقص هستند)
- ۴۱۲- معذورید که شما را سر و کار با عشق نبوده است: عذرتان پذیرفته است چون شما سر و کاری با عشق نداشته
اید(عاشق نشده اید)
- ۴۱۳- تا بار امانت ، مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد: تا اینکه مردانه عشق و معرفت را به جان کشد.
- ۴۱۴- «قند در دل آب شدن» و «دلی از عزا در آوردن» کنایه از چیست؟ پاسخ: «نهایت ذوق زدگی و خوشحالی»
و«لذت و بهره بردن»

۴۱۵. با توجه به بیت «چشم دل باز کن که جان بینی / آن چه نادیدنی است ، آن بینی» چگونه می توان نادیدنی جان را دید؟ پاسخ : از طریق چشم بصیرت

۴۱۶. در ادب عرفانی بیش تر چه چیز مذمت شده است؟ پاسخ : دنیا

۴۱۷. مفهوم مصراع «مردی تذرو کشته را پرواز داده» چیست؟ پاسخ: امام خمینی به اسلام حیاتی تازه بخشید

۴۱۸. دیدم ، شبان خفته را تب دار دیدم / بر خفته ی شب ، شبروی بیدار دیدم: ستمگران مضطرب بودند و اوضاع را آماده انقلاب می دیدم و امام خمینی هدایتگر مردم بود.

۴۱۹. در مصراع «بر خفته ی شب ، شبروی بیدار دیدم» منظور از «شبرو بیدار» کیست؟ پاسخ: امام خمینی(ره)

۴۲۰. مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

«هر که شدت حلقه ی در ، زودبَرَد حَقّه ی زر/خاصّه که در باز کنی،محرم دروازه شود»

پاسخ : انسان با توسل و روی آوردن به خدای متعال به بزرگی و ارزش دست می یابد

۴۲۱. در عبارت «چون کار دل به کمال رسید ، گوهری بود در خزانه ی غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود»

الف-منظور از «گوهر» چیست؟ پاسخ:عشق ب-«خازنان» چه کسانی هستند؟ پاسخ: فرشتگان

۴۲۲. عبارت زیر را معنی کنید

«امروز دُرُستم و این دو سه روز ، بار داده آید که علّت و تب ، تمامی زایل گشت.»

معنی: امروز سالم خوب است و در این دو سه روز اجازه ی ملاقات هست ، زیرا بیماری و تب کاملاً بر طرف شده است.

۴۲۳. بیت زیر چه پیامی دارد؟

«منم چون شاخ تشنه در بهاران / تویی هم چون هوای ابر و باران»

پاسخ: معشوق همه ناز است و عاشق نیاز

۴۲۴. منظور از «آفتاب» در بیت زیر چیست؟

«دل هر ذره را که بشکافی / آفتابیش در میان بینی»

پاسخ: حقیقت خداوندی (خداوند)

۴۲۵. با توجه به بیت زیر ، چگونه می توان امور نادیدنی را دید؟

«چشم دل بازکن که جان بینی / ان چه نادیدنی است ، آن بینی»

پاسخ: با چشم بصیرت

۴۲۶. منظور عرفا از کاربرد اصطلاحاتی چون «می ، بزم ، ساقی و ...» چیست؟

پاسخ : بیان حقایق عرفانی با ایمان و رمز ، این که حقیقت واحد خداوند است. (و پی نبردن نامحرمان از رموز آنان)

۴۲۷. با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«چون حسنگ بیامد ، خواجه بر پای خاست . بوسه‌ل زوزنی بر خشم خود طاقت نداشت ؛ برخاست نه تمام و بر خویشتن می ژکید. خواجه او را گفت : در همه ی کارها ناتمامی ؛ وی نیک از جای بشد.»

الف- منظور از «خواجه» کیست؟ پاسخ: خواجه احمد حسن میمندی

ب- «بر خویشتن می ژکید» یعنی چه؟ پاسخ: در زیر لب از روی خشم سخن می گفت

ج- معادل «نیک از جای بشد» چیست؟ پاسخ : به شدت عصبانی شد (از کوره درفت)

۴۲۸. منظور از «سیر» در عبارت زیر چیست؟

«الطاف الوهیت و حکمت ربوبیت به سیر ملایکه فردی می گفت: انی اعلم ما لاتعلمون(من چیزی می دانم که شما نمی دانید)» پاسخ: خیر و باطن

۴۲۹. بیت های زیر به کدام یک از اصول مهم عرفانی ، اشاره دارد؟

«تا به جایی رساندت که یکی / از جهان و جهانیان بینی»

«چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه ی آب صاف در گل و خار»

پاسخ: وحدت وجود (از دیدگاه وحدت وجود ، در سراسر جهان هستی غیر از خدا کسی و چیزی نیست)

۴۳۰. تقابل عقل و عشق در کدام بیت های زیر دیده می شود؟ پاسخ: بیت دوم

۱- «مرا تا عشق ، صبر از دل برانده است / بدین امید ، جان من بمانده است»

۲- «شود آسان ز عشق کاری چند / که بُود نزد عقل بس دشوار»

۴۳۱. کدام بیت به آیه ی «لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ» اشاره دارد؟ پاسخ: بیت اول

۱- «خوردست خدا ز روی تعظیم / سوگند به روی همچو ماهت»

۲- «ایزد که رقیب جان خرد کرد / نام تو ردیف نام خود کرد»

۴۳۲. مفهوم بیت «یار بی پرده از در ودیوار / در تجلی است یا اولی الابصار» چیست؟

پاسخ: هستی تجلی گاه خداوند است و با چشم بصیرت می توان او را دید

۴۳۳. با توجه به جمله ی «ابلیس ، اَعْوَرانه بدو در می نگرست.» نگاه شیطان به انسان چگونه بوده است؟

پاسخ فقط از بُعد جسمانی

۴۳۴. کدام یک از ویژگی های نثر بیهقی در عبارت زیر به چشم می خورد؟ پاسخ: ایجاز (کوتاهی جمله ها)

«رُفتی نشت به امیر ، و مرا داد . بُردم و راه یافتم و امیر بخواند و گفت: نیک آمد»

۴۳۵. عبارت زیر بیانگر چگونه وضعیتی است؟ پاسخ: از اوج توانایی و برخورداری از آزادی به ناتوانی و وابستگی رسیدن

«شاهین تیزبال افق ها بودم ؛ زنبوری طفیلی شدم و به کُنْجی پناه بردم»

۴۳۶. مفهوم بیت های زیر چیست؟

۱- «بی سر و پای گدای آن جا را / سر ز مُلک جهان گران بینی»

۲- «هم در آن پا برهنه جمعی را / پای بر فرق فرقدان بینی»

پاسخ: ۱- مناعت طبع عاشقان حقیقی و بی اعتنایی آنان به هر چیز جز خداوند ۲- والامقامی عاشقان حقیقی

اشعار حفظی

وقت سحر (صفحه ۵۹)

دوش وقت سحر از غصّه نجاتم دادند / واندرآن ظلمت شب آب حیاتم دادند

بی خود از شعشه ی پرتو ذاتم کردند / باده از جام تجلی صفاتم دادند

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی / آن شب قدر که این تازه براتم دادند

بعد ازین روی من آینه ی وصف جمال / که در آن جا خبر از جلوه ی ذاتم دادند

من اگر کام روا گشتم و خوشدل چه عجب / مستحق بودم و این ها به زکاتم دادند

هاتف آن روز به من مژده ی این دولت داد / که بدان جور و جفا صبر و ثباتم دادند

این همه شهید و شکر کز سخنم می ریزد / اجر صبری است کزان شاخ نباتم دادند

همّت حافظ و انفاس سحرخیزان بود / که زبند غم ایام نجاتم دادند **حافظ**

روز وداع یاران (صفحه ۸۰)

بگذار تا بگریم چو ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

هر کاو شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران

باساربان بگویند احوال آب چشمم / تا بر شتر نبندد محمل به روز یاران

بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت / گریان چو در قیامت، چشم گناهکاران

ای صبح شب نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه داران

چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت / اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران

سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل / بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران

چندت کنم حکایت، شرح این قدر کفایت / باقی نمی توان گفت الا به غمگساران **سعدی**

شراب روحانی (صفحه ۱۰۳)

ساقیا بده جامی زان شراب روحانی / تا دمی برآسیم زین حجاب ظلمانی

طرّه ی پریشانش دیدم و به دل گفتم / این همه پریشانی بر سر پریشانی

بی وفا نگار من ، می کند به کار من / خنده های زیر لب ، عشوه های پنهانی

دین و دل به یک دیدن باختیم و خرسندیم / در قمار عشق ای دل کی بود پشیمانی؟

خانه ی دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی

ما سیه گلیمان را جز بلا نمی شاید / بر دل بهایی نه ، هر بلا که بتوانی **شیخ بهایی (۱۰۳۱-۹۵۳)**

مُلک سلیمان (صفحه ۱۴۶)

پیش صاحب نظران مُلک سلیمان باد است / بلکه آن است سلیمان که ز مُلک آزاد است

آن که گویند که بر آب نهاده ست جهان / مشنو ای خواجه که تا در نگری بر باد است

دل در این پیرزن عشوه گر دهر مبند / کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است

خاک بغداد به مرگ خلفا می گرید / ورنه این شطّ روان چیست که در بغداد است

گر پُر از لاله ی سیراب بُود دامن کوه / مرو از راه که آن خون دل فرهاد است

همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندِر خاک / چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است

خیمه ی اُنس مزن بر در این کهنه رباط / که اساسش همه بی موقع و بی بنیاد است

حاصلی نیست به جزغم زجهان خواجو را / شادی جان کسی کاو زجهان آزاد است **خواجوی کرمانی**

بیت های زیر را کامل کنید. (پاسخ ها به ترتیب جای خالی هستند)

الف- هر کاو شراب ..... روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد ..... امیدواران پاسخ: (فُرقت-قطع)

ب- ..... ، می کند به کار من / خنده های زیر لب ، ..... پنهانی پاسخ: (بی وفا نگار من - عشوه های)

ج- دل در این پیرزن عشوه گر .... مبند / کاین ..... است که در عقد بسی داماد است پاسخ: (دهر- عروسی)

د- من اگر کام روا گشتم و ..... چه عجب / مستحق بودم و این ها به ..... دادند پاسخ: (خوشدل- زکاتم)

ه- همچو ..... بگشا چشم و ببین کاندِر خاک / چند روی چو گل و قامت چون ..... است پاسخ: (نرگس- شمشاد)

و - ..... مزن بر در این کهنه رباط / که اساسش همه بی ..... و ..... است پاسخ: (خیمه ی اُنس- موقع- بی بنیاد)

ز- ..... به مرگ خلفا می گرید / ورنه این ..... چیست که در بغداد است پاسخ: (خاک بغداد- شطّ روان)

ح- گر پُر از ..... بُود دامن کوه / مرو از راه که آن خون دل فرهاد است پاسخ: (لاله ی سیراب- خون دل)

ط- طره ی ..... دیدم و به دل گفتم / این همه ..... بر سر پریشانی پاسخ: (پریشانش- پریشانی)

ی- خانه ی دل ما را از ..... عمارت کن / پیش از آن که ..... رو نهد به ویرانی پاسخ: (کرم- این خانه)

ک- دین و دل به یک ..... باختیم و خرسندیم / در ..... ای دل کی بود پشیمانی؟ پاسخ: (دیدن- قمار عشق)

واژه نامه

الف	ب
اجابت: پذیرفتن، قبول کردن	باد افره: مجازات، کیفر
اختلاف: رفت و آمد	باره: اسب
ازار: لنگ	باسق: بلند
استخلاص: رهایی جستن، رهایی دادن، رهاییدن	بدیع: نو، تازه، دانشی که در آن از صنعت های کلام و زیبایی های الفاظ نظم و نثر بحث شود.
استنشاق: چیزی را بوی کردن، بوییدن	برگستوان: پوششی که جنگاوران قدیم به هنگام جنگ می پوشیدند، پوشش اسبان و فیل ها به هنگام جنگ.
اعراض: روی برگرداندن	
اعورانه: (قید است) مثل آدم اعور: یک چشم	
الحاح: پا فشاری کردن، اصرار کردن	پ
امام: پیشوا، راهنما	پاتابه: (پایتابه)، نواری که به ساق پا پیچند.
امام زاده: بزرگ زاده، محترم	پر خاشگر: پر خاشجو، جنگجو
امهال: مهلت دادن	پیراستن: زینت دادن، مزین کردن، زینت کردن همراه با کاستن
انابت: توبه، بازگشت به سوی خدا	ت
اوراد: جمع ورد، دعاها	تاک: درخت انگور
اهمال: فرو گذاشتن، سستی کردن در کاری	تتمه: به جای مانده، باقی مانده ی چیزی
ایجاز: کوتاه گفتن، سخن کوتاه کردن، بیان مقصود در کوتاه ترین لفظ و کمترین عبارت	تجلی: نمودار شدن، هویدا شدن
ایدر: اینجا، اکنون	تحیر: سرگشته شدن، سرگردانی
ایما: اشاره کردن، اشاره، کنایه، رمز	تخمیر: سرشتن، مایه زدن
	تذرو: قرقاول، نام پرنده ای

جبه: جامه ی گشاد و بلند که روی لباس های دیگر پوشند.

تراژدی: نوعی نوشته یا نمایش نامه که موضوعی غم انگیز دارد.

جمازه: (جماز) شتر تیزرو

ترسا: نصرانی، مسیحی

جنحه: گناه، بزه

تزار: پادشاهان روسیه در گذشته

جنیبت: یدک، جنیبت کش

تضرع: زاری کردن، التماس کردن

جولاهه: بافنده، نساج، عنکبوت

تضریب: فتنه انگیزی، دو به هم زنی

جیب: گریبان، یقه

تفاخر: به خود نازیدن، به یکدیگر فخر کردن

چ

تفرس: دریافت چیزی به علامت و نشان، دریافت به فراست

چارق: کفش چرمی

تقریر کردن: بیان کردن، روشن ساختن

جاووش درداد: بانگ زد، جار زد، ندا در داد.

تقصیر: گناه، کوتاهی کردن، کوتاهی

چنبر: محیط دایره، حلقه، قید، گرفتاری

تک: دو

ح

تک: عمق، ژرفا

حبری رنگ: کبود رنگ، حبر : مرکب

تلبیس: نیرنگ، پنهان کردن حقیقت

حبه: دانه

توزی: منسوب به توز، پارچه ی نازک کتانی که نخست در شهر توز می بافته اند.

حقه: ظرف کوچکی که در آن جواهر یا اشیای دیگر گذارند، قوطی

توقیع: امضا کردن نامه و فرمان

حلیه: زیور، زینت

ث

حمیت: مردانگی، غیرت

ثقت (ثقه): اعتماد کردن

خ

ج

خازن: خزانه دار، نگهبان خزانه، فرشته (درس ۲۵)

جال: دام برای پرندگان، تله

خایب: نا امید، بی بهره

رای زدن: مشاوره، با کسی در کاری مشورت کردن

خبیط: بی راه رفتن، گز رفتن

رای زن: مشاور، کسی که در کاری با وی مشورت کنند.

خطوات: گام ها، قدم ها، جمع خطوه

رباط: کاروان سرا

خلعت: جامه ی دوخته که بزرگی به کسی بخشد.

رب النوع: پروردگار نوع در نظر مشرکان مثلا خدای آتش، خدای درختان

خلق گونه: کهنه، ژنده، پوشیده

خلیده: زخمی، زخم شده

ربیع: بهار

خیلتاش: گروه نوکران و چاکران

د

رحیل: کوچ، کوچیدن

دراعه: جامه ی بلند که زاهدان و شیوخ پوشند، جبه، بالا پوش

ردا: جامه ای که روی جامه ی دیگر پوشند.

دریغ: مضایقه، بی دریغ : بی مضایقه

رز: سم مهلک، در درس دوم سم مهلک مقصود است.

دگنک: چماق، گرز بزرگ

رغم: به خاک آلودن بینی، خلاف میل کسی عمل کردن، برخلاف میل، کراهت

دلاک: موی تراش، سلمانی، کسی که در حمام مردم را کیسه کشد.

رند: زیرک، حيله گر، لابلالی، آن که ظاهر خود را در ملامت دارد و باطنش سالم باشد.

دوال: چرم و پوست، یک دوال : یعنی یک لایه، یک پاره

رواق: ایوانی که در طبقه دوم ساخته شود. سایبان، پیشگاه خانه

دها: زیرکی، هوشمندی

روضه: باغ، گلزار (روضه ی رضوان : بهشت)

دیر: محلی که راهبان در آن عبادت کنند، صومعه

ز

زعارت: بدخویی، بدخلقی، تند مزاجی

ر

زنار: کمربندی که زرتشتیان یا مسیحیان بر کمر می بستند تا از مسلمانان شناخته شوند.

راغ: صحرا، بیابان

راهب: عابد مسیحی، ترسای پارسا و گوشه نشین

راهوار: تندرو، فراخ گام، خوش راه

ژ

شعشعه: پراکنده شدن روشنایی

ژاژ: بوته ی گیاهی به غایت بی مزه و هرچند شتر آن

شقیقه: قسمت فوقانی خارجی استخوان سر، گیج گاه

را بحدود نرم نمی شود. ژاژ خاییدن

شمایل: صورت، چهره

کنایه از کار بیهوده کردن است.

شیشک: گوسفند یک ساله

ژکیدن: آهسته سخن گفتن در زیر لب از روی خشم

ص

و غضب، غرولند کردن

صفت: برگزیده و خالص از هر چیز

س

ساج: درختی که چوب آن بسیار مرغوب است.

صیانت: نگهداری

سجایا: جمع سجیه یعنی خلق و خوی و عادت نیک

ض

سدره: نام درختی است در بالای آسمان هفتم که آن

ضیعت: زمین زراعتی

را سدره المنتهی گویند.

سر: رئیس

ط

سوط: حشمت، مهابت، غلبه، وقار

طاسک: طاس کوچک، آویز طلا و نقره ی زینتی

سفت: دوش، کتف

طوع: فرمان بردن، اطاعت کردن

سقلمه: ضربه با گوشه ی مشت، آرنج یا مشت دست

ع

که معمولا برای هشدار دادن زده

عاکف: کسانی که در مدتی معین در مسجد بمانند و

می شود.

به عبادت پردازند.

سلک: رشته، نخ

عتاب: خشم گرفتن، غضب، ملامت

ش

عصاره: آبی که از فشردن میوه یا چیز دیگر به دست

شاهد: زیباروی، محبوب، معشوق

آورند.

شرارت: بدی کردن، بدخواهی، فتنه انگیزی

عقد: گردن بند

شراع: سایه بان، خیمه

علق: خون بسیار سرخ، خون غلیظ

علیل: بیمار، رنجور

قبضه: یک مشت از هر چیز

عود: درختی است که از سوزاندن چوب آن بوی

قبه: عمارت گنبدی شکل

خوشی پراکنده می شود.

قدوم: آمدن، قدم نهادن

غ

قربت: نزدیکی

غازه: گلگونه، سرخاب

قلیه: نوعی خوراک از گوشت، در متن درس مقصود از

<<قلیه ی حوا>> نوعی حلوا با روغن و آرد است.

ف

فایق: برگزیده، برتر

قیه: جیغ، قیه کشیدن : جیغ کشیدن به هنگام جشن

ک

فتراک: تسمه و دوالی که از پس و پیش زین اسب

آویزند، ترک بند

کاینات: جمع کاینه، موجودات جهان

فتوت: جوانمردی، مردانگی

کتان: گیاهی است که از ساقه های الیاف آن در

نساجی استفاده می کنند.

فراش: فرش گستر، گسترده ی فرش

کرامت: کرم، بخشش

فرض: واجب گردانیدن، تعیین کردن

کرنند: اسبی که رنگ او میان زرد و بور باشد.

فرقت: جدایی، دوری

کژخیم: کژ رفتار، بدرفتار

فرقدان: (دو فرقد) دو ستاره ی راهنما در صورت

فلکی دب اکبر در نزدیکی قطب

کسوت: لباس

شمال

کش: بغل، آغوش

فر: شکوه

کش: خوش، خرم

فرهی: شکوه، شان و شوکت و دارای فر بودن

کههر: رنگ سرخ مایل به تیرگی (مخصوص اسب و

استر)، در این جا مطلق اسب مراد است.

فشار: سخن بیهوده

ق

گی

قاش: قاچ، برجستگی جلو زین اسب که از چوب، شاخ،

یا فلز سازند. کوهه ی زین. قبه ی پیش زین

گبر: خفتان، لباس جنگی

مجرم: آتش دان	گرازان: جلوه کنان و با ناز راه رفتن
محاق: پوشیده شده، احاطه شده. حالت ماه در سه شب آخر ماه قمری که از زمین دیده نمی شود.	گره گوری: کنایه از افراد بدبخت و سیاه بخت (کور و کچل، لاغر و سیاه)
محاورات: جمع محاوره، گفت و گوها	گز: (تیرگز): نوعی درخت
محتشم: دارنده ی شکوه و حشمت	گشن: انبوه، پر شاخ و برگ
محمل: کجاوه که بر شتر بندند.	ل
مخنقه: گردن بند، قلاده	لابه: اظهار نیاز، تضرع، التماس
مدعی: ادعا کننده، خواهان	لت: سیلی. لت زدن: سیلی زدن، خدشه به کسی وارد کردن
مراوده: دوستی، رفت و آمد	م
مزید: افزونی، زیادی	مال بند: قطعه چوبی دراز که در جلو درشکه و ارابه نصب کنند و اسب ها را به دو طرف آن بندند.
مسالمت: آشتی کردن با یکدیگر، خوش رفتاری	مالیده: در مورد دستار ظاهرا به معنای خوب و مرغوب است. در مورد موی سر ظاهرا یعنی مرتب شده و در عبارت نیک بمالید یعنی گوشمال داد.
مستغرق: غرق شده	مباهات: فخر کردن، نازیدن
مستلزم: لازم دارنده	متصید: شکارگاه
مشحون: پر شده، انباشته، مملو	متقارب: نزدیک شونده، همگرا
مضيف: جای ضیافت، مهمان خانه	متمادی: مدت دارنده، طولانی، دراز
مضیق: تنگنا، کار سخت و دشوار	متواتر: پی در پی
مطاع: کسی که دیگری فرمان او را می برد، اطاعت شده	مجلس گفتن: مجالس وعظ و پند که مشایخ صوفیه برگزار می کردند.
مطاوعه: اطاعت، فرمان برداری	
مطلق: رها شده، آزاد	
معارضه: ستیزه کردن	

مجموعه کمک آموزشی ادبیات ۳ ویژه امتحان نهایی

نزه: با صفا، خوش آب و هوا	مغ: موبد زردشتی، زردشتی
نشتر: نیشتر، چاقوی فلزی نوک تیز، تیغ جراحی	مغاک: جای فرورفته و گود، گودال (مجازا به معنی گور)
نفقه: انفاق و بخشش، آن چه صرف هزینه ی زن و فرزند شود.	مفرح: شادی بخش، فرح انگیز
نمط: روش، طریقه	مفخر: آن چه بدان فخر کنند.
نوش: شهد و شیرینی، گاه نوش به تنهایی به معنی <<گوارا باد>> است.	مقیم: کسی که در جای مسکن گرفته، اقامت کننده
نهیفت: پناهگاه	ملنگ: مست، بی خود و بی هوش
و	ممد: مدد کننده، یاری رساننده
واصف: وصف کننده، ستاینده	منکر: زشت
وقیعت: سرزنش، بدگویی	مواجب: (جمع موجب) وظایف و اعمالی که انجام آن بر شخص واجب است.
ه	مواهب: بخشش ها، جمع موهبت
هزار: بلبل، عندلیب	مودت: دوستی گرفتن، دوستی، محبت
هزاهز: آشوب فتنه ای که مردم را به جنبش درآورد.	موزه ی میکائیلی: نوعی کفش
هماورد: هر یک از دو کس که با یکدیگر جنگ کنند، حریف، رقیب	موهبت: بخشش
همیان: کیسه ی پول	مههد: گهواره
ی	مهمل: کلام بی معنی و بیهوده
یال: گردن، موی گردن اسب و استر	ن
	ناو: قایقی کوچک که از درختی میان تهی سازند.

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۳ / ۲۷	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
الف	<p>معنی و مفهوم شعر و نثر ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.</p> <p>۱- جلو کلبه‌اش باغچه می‌بست. ۲- تصمیم گرفتم سر سخن را با او باز کنم. ۳- کدخدا با تحکم گفت. ۴- او خیلی دل داشت. ۵- به دست‌های صورتگر پیر، رعشه آورده. ۶- این فصل را با من بخوان باقی فسانه است ۷- پا در رکاب راهوار خویش دارند ۸- آب نیرو کرده بود و کنشتی پر شده، نشستن و دریدن گرفت. ۹- خم آورد بالای سرو سہی ۱۰- زرین قبا، زره زن از ابر سحرگهی ۱۱- در هنگام بلا شرکت بوده است، در وقت فراغ موافقت اولی‌تر.</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱</p>
ب	<p>واژگان معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱۲- روز و شب با فخر و مباهات، با شادی و غرور به تصدیق می‌نگریست. ۱۳- خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده. ۱۴- در ناحیه‌ی شقیقه‌اش یک سوراخ دیده می‌شد. ۱۵- مردی تذر و کشته را پرواز داده ۱۶- روی کسی سرخ نشد، بی‌مدد لعل لب ۱۷- گه‌ی از بهر او خوابش رمیده ۱۸- چون که موسی این عتاب از حق شنید ۱۹- سرسبزترین بهار تقدیم تو باد</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵</p>
پ	<p>خودآزمایی ۲۰- نویسنده در عبارت زیر چه ویژگی را برای شخصیت کمال‌الملک در نظر می‌گیرد؟ «کمال‌الملک - استاد تویی؛ هنر، این فرشته؛ شاهکار این تابلوست. دریغ همه‌ی عمر یک نظر به زیر پا نینداختم. هنر، این ذوق گسترده‌ست؛ شاهکار، کار توست یارمحمد، نه کار من.»</p> <p>۲۱- از عبارت «مشتی رند را سیم دادند که سنگ زنند» چه پیامی را می‌توان استنباط کرد؟ ۲۲- مرجع ضمیر «او» را در بیت «دست در کش کرد با آتش به هم / خویشتن گم کرد با او خوش به هم» بنویسید. ۲۳- عبارت «پردہ‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد» بیانگر کدام صفت خداوند است؟ ۲۴- پیام داستان «زاغ و کبک» با کدام مقوله‌ی فرهنگی عصر ما ارتباط دارد؟ ۲۵- در متن زیر «حذف شناسه» در کدام قسمت صورت گرفته است؟ آن را بنویسید. «کبوتران اضطرابی می‌کردند و هر یک خود را می‌کوشید. مطوفه گفت: جای مجادله نیست.»</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵</p>
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۳ / ۲۷	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره										
	<p>۲۶- در عبارت «دقیقه‌ها به یکدیگر جای می‌سپارند ... / ولادت که روزگاری از گوهر نور بود، / به سوی بلوغ می‌خزد و آن‌گاه که تاج بر سرش نهادند، / خسوف‌های کزخیم شکوهش را به ستیز برمی‌خیزند ...» (الف) «دقیقه‌ها به یکدیگر جای می‌سپارند» بیانگر چه مفهومی است؟ (ب) مقصود از «خسوف‌های کزخیم» چیست؟</p> <p>۲۷- منظور نویسنده از جمله‌ی «پس از عزیمت رضاشاه که قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد» چیست؟</p> <p>۲۸- با توجه به بیت «جان‌گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی» «کیمیا شدن جان» به چه معنایی است؟</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵										
ت	<p>دانش‌های ادبی</p> <p>۲۹- کدام یک از آثار زیر دارای نثر مصنوع و متکلف است؟ الف) کلیله و دمنه ب) مرزبان نامه</p> <p>۳۰- «برخورد آزادی و اسارت» در داستان «رستم و اسفندیار» بیانگر کدام یک از عناصر داستان است؟</p> <p>۳۱- عبارت زیر بیانگر شرح حال کدام نویسنده‌ی معاصر است؟ «نویسنده و مترجم معاصر، در کتاب خود، زندگی پیامبر بزرگوار اسلام را با کلامی دل‌نشین توصیف می‌کند او با بهره‌گیری از شیوه‌ی توصیف و داستان‌نویسی بر کشش اثر خود افزوده است.»</p> <p>۳۲- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ «از شب‌نم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد»</p> <p>۳۳- «برادران کارامازوف» اثر کیست؟</p> <p>۳۴- از عناصر داستان «لحن» و «زاویه دید» را در عبارت زیر بنویسید. «پدرم مرد مهمی نبود. اشتباهاً تبعید شد. مادرم هم زن مهمی نبود. او هم اشتباهاً تبعید شد ...»</p> <p>۳۵- نویسنده‌ی هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) چهار مقاله ب) پنج داستان</p> <p>۳۶- در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام یک از آرایه‌های گروه «ب» وجود دارد؟ (در گروه «ب» یک آرایه اضافه است.)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>گروه «الف»</td> <td>گروه «ب»</td> </tr> <tr> <td>۱) کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است</td> <td>تویی که در سفر عشق خط پایانی</td> </tr> <tr> <td>۲) تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گریند</td> <td>بیا که صاف شود این هوای بارانی</td> </tr> <tr> <td>۳) کنار نام تو لنگر گشتی عشق</td> <td>بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>متناقض نما</td> </tr> </table>	گروه «الف»	گروه «ب»	۱) کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است	تویی که در سفر عشق خط پایانی	۲) تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گریند	بیا که صاف شود این هوای بارانی	۳) کنار نام تو لنگر گشتی عشق	بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی		متناقض نما	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
گروه «الف»	گروه «ب»											
۱) کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است	تویی که در سفر عشق خط پایانی											
۲) تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گریند	بیا که صاف شود این هوای بارانی											
۳) کنار نام تو لنگر گشتی عشق	بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی											
	متناقض نما											
ث	<p>درک مطلب</p> <p>۳۷- با توجه به عبارت «مکه یک کوه تاریخی دارد و این کوه یک آشنای صمیمی. این کوه را از مکه و این آشنا را از آن بگیرید، دیگر چیزی باقی نمی‌ماند جز یک مشت افسانه‌ی درهم و برهم.» منظور از «آشنای صمیمی» کیست؟</p> <p>۳۸- «حلقه‌ی در شدن» در بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «هر که شدت حلقه‌ی در، زود برد حلقه‌ی زر خاصه که در باز کنی، محرم دروازه شود»</p>	۰/۲۵ ۰/۲۵										
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم												

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۳ / ۲۷	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://acc.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۰/۲۵	۳۹- مصراع دوم بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «همی راند تیر گز اندر کمان سر خویش کرده سوی آسمان»	۰/۲۵
۰/۲۵	۴۰- در عبارت «مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.» «بار امانت» از نظر عرفا به چه معنایی است؟	۰/۲۵
۰/۵	۴۱- مفهوم مشترک به کار رفته در دو عبارت زیر را بنویسید. بیهقی می‌گوید: «غرض من آن است که تاریخ پایه‌ای بنویسم و بنایی بزرگ افراشته گردانم، چنان که ذکر آن تا آخر روزگار باقی ماند.» شکسبیر می‌گوید: «مگر ترانه‌ی من که در روزگار نامده برجای می‌ماند/ تا به ناخواست دست جفا پیشه‌ی دهر، شکوه تو را بستاید.»	۰/۵
۰/۵	۴۲- تفاوت معنایی واژه‌ی «جولان» را در دو مصراع بیت زیر بنویسید. «جانان من برخیز بر جولان برانیم زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم»	۰/۵
۰/۵	۴۳- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «گر نبندی زین سخن تو خلق را آتشی آید بسوزد خلق را» الف) «خلق» مجازاً به چه معنایی به کار رفته است؟ ب) منظور از «آتش» چیست؟	۰/۵
۰/۷۵	۴۴- با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «کاریز خوش دارد خیال کند / که رودها / تنها برای این هستند / که به او آب برسانند!» الف) «کاریز» در لغت به چه معنایی است و در این جا نماد چه کسانی است؟ ب) منظور از قسمت مشخص شده چیست؟	۰/۷۵
۰/۷۵	۴۵- در شعر زیر منظور از «لب دیوار دل» چیست؟ چرا شاعر چنین ترکیبی را به کار برده است؟ «شب، دو صف از یا کریم / بال به بال نسیم / از لب دیوار دلت / پرکشید»	۰/۷۵
ج	حفظ شعر ابیات زیر را کامل کنید.	
۰/۲۵	۴۶- دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند واندر آن ظلمت شب آب ..... دادند	۰/۲۵
۰/۲۵	۴۷- بعد از این روی من و آینه‌ی ..... جمال که در آن جا خبر از جلوه‌ی ذاتم دادند	۰/۲۵
۰/۵	۴۸- گر ..... از لاله‌ی سیراب بود دامن کوه مرو از راه که آن خون دل ..... است	۰/۵
۰/۵	۴۹- بی‌وفا نگار من، می‌کند به کار من	۰/۵
۰/۵	۵۰- بیرون نمی‌توان کرد آب به روزگاران	۰/۵
۲۰	جمع نمره «باغ اندیشه‌تان شکوفه‌باران باد»	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۲۷ / ۳ / ۱۳۹۱
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در خرداد ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سادگی در تصحیح، خدمت شما ارائه می‌گردد بدیهی است به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.	
الف	معنی و مفهوم شعر و نثر	
۰/۲۵	۱- جلو کلبه‌اش باغچه درست می‌کرد. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲- تصمیم گرفتیم با او شروع به سخن گفتن کنیم. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۳- کدخدا با جدیت گفت. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۴- او خیلی شجاع بود. (۰/۲۵)	
۰/۵	۵- به دست‌های نقاش پیر (۰/۲۵) لرزه آورده. (۰/۲۵)	
۰/۵	۶- این قسمت را با من بخوان داستان‌های دیگر افسانه (غیر واقعی) هستند. (۰/۵)	
۰/۵	۷- سوار بر اسب تندرو خود هستند. (۰/۵)	
۰/۷۵	۸- آب قدرت گرفته بود (مواج شده بود یا بالا آمده بود) (۰/۲۵) و کشتی پر از آب شد و شروع به غرق شدن (۰/۲۵) و متلاشی شدن (شکسته شدن) کرد. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	۹- قد بلند مانند سرو [اسفندیار] خمیده شد. (۰/۵) دانش و شکوه از او دور شد. (۰/۲۵)	
۱	۱۰- از ابر سحرگاهی زرهی برای قبا زینت فراهم کن؛ (۰/۵) زیرا تو را مانند پیک بسته قبا (آماده و مهینا) می‌فرستم. (۰/۵)	
۱	۱۱- در هنگام گرفتاری با هم بوده‌ایم (۰/۲۵) در وقت آسایش (۰/۲۵) بهتر است که همراه هم باشیم. (۰/۵)	
ب	واژگان	۲
	۱۲- فخر کردن، نازیدن (۰/۲۵)	
	۱۳- سَفره (۰/۲۵)	
	۱۴- قسمت فوقانی خارجی استخوان سر، گیج‌گاه (۰/۲۵)	
	۱۵- قرقاول، نام پرنده‌ای (۰/۲۵)	
	۱۶- گلگونه، سرخاب (۰/۲۵)	
	۱۷- زخمی، زخم شده (۰/۲۵)	
	۱۸- خشم گرفتن، غضب، ملامت (۰/۲۵)	
	۱۹- بلبل، عندلیب (۰/۲۵)	
پ	خودآزمایی	
۰/۲۵	۲۰- تواضع، احترام به اهل هنر، علاقه به هنر (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۱- محبوبیت حسنگ (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۲- آتش یا شمع (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۳- ستار العیوب بودن یا عیب پوشی خداوند (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۴- تقلید کورکورانه از غرب یا خودباختگی (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۵- شناسه‌ی - ند (در فعل می‌کوشیدند) (۰/۲۵)	
«ادامه در صفحه دوم»		

مجموعه کمک آموزشی ادبیات ۳ ویژه امتحان نهایی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۱ / ۳ / ۲۷
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در خرداد ماه سال ۱۳۹۱		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://acc.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۲۶- الف: گذر عمر یا زمان (۰/۲۵) ب: حوادث ناگوار (۰/۲۵)	۰/۵
	۲۷- رضاخان یک انسان عادی بود و بعد از پادشاهی باز به همان حالت و موقعیت بازگشت یا موقتی بودن قدرت رضاخان (۰/۵)	۰/۵
	۲۸- با ارزش شدن یا کمال یافتن جان (۰/۵)	۰/۵
ت	دانش‌های ادبی	
	۲۹- ب یا مرزبان نامه (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۰- درون‌مایه (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۱- زین‌العابدین رهنما (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۲- رباعی (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۳- داستایوسکی (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۴- لحن: طنز (۰/۲۵) زاویه‌ی دید: اول شخص (من) (۰/۲۵)	۰/۵
	۳۵- الف: نظامی عروضی (۰/۲۵) ب: جلال آل احمد (۰/۲۵)	۰/۵
	۳۶- (۱) تضاد (۰/۲۵) (۲) حسن تعلیل (۰/۲۵) (۳) متناقض‌نما (پارادوکس) (۰/۲۵)	۰/۷۵
ث	درک مطلب	
	۳۷- پیامبر اسلام (ص) (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۸- متوسل شدن (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۳۹- دعا کردن، نیایش کردن (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۰- عشق (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۱- جاودان ماندن اثر (۰/۵)	۰/۵
	۴۲- در مصرع اول: نام منطقه‌ای (بین اردن و سوریه) است (۰/۲۵). در مصرع دوم: تاختن، شتابان (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۳- الف: دهان (۰/۲۵) ب: عذاب، غضب الهی (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۴- الف: قنات (۰/۲۵) انسان‌های خودخواه (۰/۲۵) ب: در اختیار او باشند یا به او خدمت کنند. (۰/۲۵)	۰/۷۵
	۴۵- چشم (۰/۲۵) زیرا چشم، دیده‌بان قلعه‌ی دل است (۰/۵)	۰/۷۵
ج	حفظ شعر	
	۴۶- حیاتم (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۷- وصف (۰/۲۵)	۰/۲۵
	۴۸- پُر (۰/۲۵) فرهاد (۰/۲۵)	۰/۵
	۴۹- خنده‌های زیر لب، عشوه‌های پنهانی (۰/۵)	۰/۵
	۵۰- سعدی به روزگاران مهتری نشسته بر دل (۰/۵)	۰/۵
	همکاران گرامی، خسته نباشید	جمع نمره
		۲۰

*برای دریافت این مجموعه به صورت pdf می‌توانید به آدرس www.edn4.ir مراجعه بفرمایید.

پایان

اردیبهشت ۱۳۹۲

پیروز و سربلند باشید